

Izhaja vsakih štirinajst dni vsak drugi torek in stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto

80 kr.

Za tuje drž. več poštni stroški.

„Soča“

z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 5 gld. 20 kr.

PRIMOREC

Oglasi se plačujejo za tristopno petit-vrsto: enkrat 8, dvakrat 7 in trikrat 6 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej.

Posamične številke po 3 kr.

Uredništvo in upravnništvo je v Gosposki ulici št. 9.

Rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik A. Gabršček. — Tiska „Goriška tiskarna“ A. Gabršček (odgovoren Josip Krmpotič).

Goriške novice.

* **In zopet goriška pošta!** — Zadnjo pritožbo v „Soči“ smo poslali tudi poštenu ravnateljstvu v Trst; ob enem smo poslali spremljevalno pismo, v katerem smo priložili dokaz o resničnosti dopisa. V pismu smo zahtevali za se slovenske prejemnice na goriški pošti. — Ali nič odgovora, pa tudi nič premembe na bolje!

Danes imamo zopet ostro pritožbo proti goriški pošti. Toda dokazila ne pošljemo več v Trst, da ga tam kak naš ljubeznivi prijatelj ne vrže v neimenovani kraj, marveč odlej bomo pošiljali pritožbe in dokazila naravnost ministerstvu in državnim poslancem. — Evo današnjo pritožbo, poslano nam od oškodovane strani.

Dne 29. februarja je bilo oddano v Gorici priporočeno pismo pod jasnim naslovom: Blagorodni gospod Ivan Turk, župan v Gabrijah pošta „Šmarje“. — Vsakemu otroku, ki konča ljudsko šolo, je gotovo dobro znano vsaj Šmarje, ako ne tudi Gabrije, kajti v vsaki šoli visi veliki Vodopivčev zemljevid, kjer je za Šmarje prav debela jagoda; in vsak otrok vé celó, da tam je tudi pošta, kajti jagoda ima v sredi znak pisma, viden že od daleč Vrhú tega se Šmarje imenuje pri pouku domačega zemljepisa. — Toda kar vedó naši otroci, tega ni treba znati na goriški pošti, kajpak! Goriška pošta je poslala pismo v Šmarje na Štajersko, kjer so zapisali 1. marca opombo „nicht gehörig“; od tam je pismo romalo še 20 dnij po svetu; zavitek je obložen s poštnimi pečati. Konečno so nekje pripisali „Haidenschaft“, in pismo je priromalo v Ajdovščino 19. marca; tam

so menda podčrtali s plavim svinčnikom jasno označeni kraj „v Gabrijah pošta Šmarje“ in poslali pismo tje. Gospod Turk je prejel pismo 21. marca. Torej iz Gorice v vipavske Gabrije je potrebovalo pismo 23 dnij! — Lepa hvala za take uradnike, na katerih piramidarno nevednost so naslonjene koristi našega ljudstva!

* **Porotniki.** — Za prvo zasedanje, ki prične 20. t. m., je že sestavljena porotna lista. Le 11 porotnikov z našim slovenskim! Takó se je zgodilo po volji okrožnega sodišča, a proti jasnemu §. 9. zakona o porotah. Zatožencev je več Slovencev. Radovedni smo, ali se bodo vršile obravnave s pomočjo tolmača, proti izjavi ministra v drž. zboru. Morda porekó: „Ne moremo drugače, ni porotnikov Slovencev“. Kdo je kriv, da jih ni?! Najprej izključiti porotnike, ki poznajo oba jezika, potem pa takó izgovarjati se — komu je to podobno?!

* **Predobro se jim godí!** — Mi Slovenci polnimo štacune svojih nasprotnikov, oni pa „norce brijejo z nami“. Predobro se jim godí, a v oholi presitosti že ne vedó več, kakó bi bolj izzivali Slovence. — Danes teden zvečer sta stavila dva mladeniča v gosposkih štacunskih hlačah („Corriere“ jih imenuje „i signori D. in F.“), da se bosta vozila v kmečkem voziču drug drugega iz Št. Andreža do kavarne „Imperiale“ na Travniku, a stava da pojde za „Lego“. Rečeno — storjeno! „Lega“ je dobila svoj prispevek! — Take ljudi redimo Slovenci v Gorici, mnogi naši pa stradajo kruha. Ali ne bomo še pametni?!

* **Javna varnost v Gorici.** — V „Soči“ in v „Primorcu“ smo pogosto

opisovali, kaj počenjajo laški zagrizenci s Slovenci v Gorici. Tudi zadaj je zabeleženih nekaj neoporečnih dejstev. Evo zopet nekaj.

Danes teden so se vračali učenci iz hribov. Na Solkanski cesti so skočili trije Lah pred jeden voz, ustavili konje, kričali „moštri ščavi“ in kamnjali učence in ljudi na vozu. Jednega učenca so precej hudo ranili. — Nikdo napadovalcev ni poznal.

Razne osebe pa nam pripovedujejo, da so vsak hip žaljene, izzivane, zasramovane na ulicah in cestah. Tako „avito colturo“ pa skazuje „inclita mullaria“ v rascapanih in gosposkih hlačah. — Rojaki na deželi, zapomnite si tako ravnanje! Podpirajte le svoje ljudi v mestu, drugače bodo vedno bolj v nevarnosti tudi vaše glave; čez dan vas bodo obirali in vam poberó slednji krajcar iz žepa, potem vas bodo pa pobijali in pretepali. Pozor in pamet, dokler je čas!

* **Velikonočne procesije v Gorici** so se vršile letos prav sijajno v vseh cerkvah. — Novost: Pri sv. Roku so letos premenili navado. Mesto zvečer veliko soboto, bila je procesija na Velikonoč po 6. uri jutraj. Glas ljudstva: Najbolj veličastni procesiji ste bili veliko soboto zadnji dve: pri sv. Vidu in pri čč. oo. kapucinih. Ogromna vdeležba je pričala, da so se posebno nižji stanovi v Gorici — verni. Hvala Bogu! „P. L.“

* **Pijanci v Gorici.** — Kakor smo na veliko soboto občudovali versko prepričanje v nižjih stanovih goriških katoličanov, ki so se v tolikem številu vdeležili procesij, tako smo na Velikonoč obžalovali, da je merilo nebroj pijancev goriške ulice. Da bi to bilo le popoldne, bi človek še kako milejše sodil,

Podlistek.

Slovaške sličice.

Češki spisala G. Preisova, preložil Franc Tominšek.

1. Ovčica.

Pogorska podobica.

(Dalje.)

Pražjenka pelje sinka do Sobolina, pové mu, kakó se naj ravna, in ko otrok izgine v Godulovi koči, ondaj se obrne in odrine domov kar najhitreje mogoče, kakor bi se bal, da pride Godul iz hiše in se mu začne posmehovati, ker je on, katoličan, le še rad prišel k njemu.

Zvečer se vrne deček; najprej pokaže, kaj je dobil od kuma, in pové, da ga je Godul dolgo spremljal in mu naročil vse pozdraviti. Veled mu jé, naj bi kmalu znova k njemu prišel, a drugega ni rekel nič.

Celo leto je minilo. Štefan je bil še često pri kumu, a stara znanca se še nista spravila. Ko se je danes odpravljal Štefan po obljubljeno ovčico, opominjal ga je često oče v izbi: „Ko bi začel kum kaj o veri, odgovori samo tako-le: kum, jaz sem še dete!“

Pastir Pražjenka je bil previden. Upal je, da Godul se izmodri pri takem odgovoru in ne bo mogel približevati se detetu. —

„Lep dan je danes; še mrzlo ni nič!“, pravi Štefan in veselo poskoči, ko vidi iz doline pod seboj kazati sobolinski stolp.

Ko ga ogleduje, misli: „Težko je reči, kateri zvonik je lepši, ali naš ali sobolinski. Ko bi jaz bil sobolinski grof, vem, kaj bi napravil. Dal bi našo cerkev in to le luteransko enako krasno obzidati. Pa bi se ne imela atej in kum Godul za kaj pripraviti.“

In znova poskoči, ozré se na vse strani in nadaljuje: Tako velik se zdi ta svet, ko je vse okoli in okoli takó belo! Raje bi bil šel naravnost črez hribe in bi bil lahko pol ure prej v Sobolinu; saj ni toliko snega, še do polovice škornjev mi ne sega.

Kakor bi hotel popraviti, kar je zamudil, jame hitreje iti in v četrto ure se ustavi pri pastirski koči graščinskega dvora; bila je prva hiša v vasi na tej strani, od katere je došel Štefan.

Kumovo glavo vidi pri oknu in se nasmeje, pa si pritegne suknjo na rami, odrgne škornji drugo ob drugo in odpre vrata.

„Hvaljen bodi Jezus Kristus!“, živo pozdravi in sname klobuk z glave. „Vsi naši vas, kum, lepo pozdravljajo in želijo srečne in vesele praznike. Jaz pa pridem po ono ovčico; tu le imam haljo za njo.“

„Da si mi zdrav, Štefan!“, zahvali Godul. „To me veseli, da si prišel; kaj delajo vaši?“

„Tako mnogokaj!“, odgovori deček in sede na klop za omizje. „Jako nam gnije krompir, moramo ga izbirati in naglo jesti. V izbi mi je že zbil atej pregrajo za ono ovčico — — —“ in deček se ogleda na vse strani.

Kum ga razume. Smehlja gre iz sobe in kmalu se vrne z ovčico na roki, spustivši jo v izbi na zemljo. Celo bela je, in na vratu se jej ziblje na rdečem traku zvonček, ki zvonklja pri slehernem gibanju.

„Aj, ta je čedna!“, zakliče dečko skoraj pobožno in od vesolja celo osupne nekaj časa. Pa prime ovčico z rokama, poklekne na tla in pogleduje, držé njeno glavo v svoji roki.

„Nikoli še nisem videl tako lepe ovčice! Kako lepo volno ima, rdeč gobček in joj — sivooka je!“

Godul je vesel dečkove radosti, in kakor bi se pomladilo, tako se zjasni osorno, kislo obličje, ko pravi:

„Lej dečko, lahko bi ostal tu pri meni čez praznike; saj te ni treba doma. Ali atej ti ne dovoli, da bi te ne poluteranil, kaj?“

Štefan nekoliko osupne in gladé ovčico po volni odgovori negotovo z naučenimi besedami: „Kum, jaz sem še dete!“ In sam dodane: „Jaz vas imam jako rad, ali domu moram iti, da bomo pri večerji vsi skupaj.“

ali da so se pomikale kar trume dobrovoljcev že predpoldne od krčme do krčme, to mora boleti vsakega vernega opazovalca. Kakor snopi, bili so po tleh. Na dan Vstajenja niso mogli sami vstati. Žalostno!

«P. L.»

* **Pijanci v okolici.** — Ne samo v mestu, tudi po okolici pojavljajo se žalostni prizori skrunjenja Gospodovih dni. Bodisi petek ali svetek, vedno se kriči in razgraja; nedeljo, dan Gospodov, spremenili so v dan pijančevanja in preklinjevanja. Kje so nekdanji verni okoličani!

«P. L.»

* **Med Robičem in Kredom** razširjajo staro občinsko pot. Izkopali so štiri stare grobove, v katerih so našli nože in stare posode. Ne ve se, iz katere dobe so.

* **V Gorenji Vertobji** je nekdo pred prazniki posodil prijatelju iz Št. Andreža 10 gld. od svote, kojo si je tekom mnogo let z velikim trudom prihranil. Ko je prijatelj šel iz hiše, je ta začasno shranil ostali mu znesek 135 gld. na polico pod lonce. Kmalu pa se je ubogi mož prepričal, da je okraden. Najbrž je kedo zapazil, da je shranil denar pod lonce in mu ga odnesel. Pač veliki udarec za ubozega tvorničnega delavca! «P. L.»

* **Na Beneškem** je umrl mlad duhovnik, uzoren rodoljub, č. g. Vincenc Perdih, kaplan v Dolenjem Barnasu pri Št. Petru. Več v «Soči».

* **Marija podoba pravice.** — Za šmarnično pobožnost. Spisal Jožef Kerčon, duhoven ljubljanske škofije, 1896. Tudi za letos nam je oskrbela gorečnost in spretnost blagega dušnega pastirja lepe «Šmarnice».

Dobro znani gospod pisatelj nam opisuje v njih Marijino življenje po nauku sv. pisma in po nekaterih razodetvah, lepe Marijine zglede obrača na krščansko življenje in naše potrebe, podaja nam za vsak dan lep zgled, uči nas srčno častiti Marijo in nam daje na pot še primerno «vajo».

Vsakdanje berilo ni, kakor upamo, ne predolgo, ne prekratko, vseskozi pa mično in lahko umevno. Zato se nadejamo, da bodo dušni pastirji letošnje Šmarnice radi sprejeli in jih brali vernikom v dušni prid, kakor tudi v čast blažene Device Marije.

Knjiga obsega kot dodatek še sv. mašo in lavretanske litanije.

Dobivajo se v treh vezeh: V pol usnju 90 kr.; v usnju 1 gld.; v usnju z zlato obrezo 1 gld. 20 kr. — S pošto stane izvod 10 kr. več.

Katoliška Bukvarna
v Ljubljani.

Častno občanstvo. — Starešinstvo županije Medana je imenovalo visokorodnega gospoda Alfreda grofa Coroninija častnim občanom v svoji seji 2. t. m. radi njegovega vrliga potegovanja za pravično narodno stvar. Bodi to odlikovanje visokorodnemu gospodu v dokaz, da naše ljudstvo zna častiti svoje zaslužne može.

Dr. Lueger v Gorici. — Velikonočni ponedeljek se je hipoma raznesla po mestu govornica, da pride v Gorico s prvim popoldanskim vlakom — dr. Lueger. Takoj je nastalo po mestu neko živahno gibanje. Naše čifute je kar mrzlica pretresla. Pripovedujejo, da so najeli celo vrsto voz in «žardinjer» ter pobegnili iz mesta.

Po 1. uri popoldne je bilo že vse živahno na cesti proti kolodvoru. Veliko ljudij je šlo ali se vozilo doli, da pozdravijo neustrašnega voditelja protizidovskega gibanja. Došli so na kolodvor tudi poslanci dr. A. Gregorčič, Alfred grof Coronini in dr. Rojic; došli so tudi nekateri možje od laške konservativne stranke, sploh od one laške strani, kjer se že zavedajo, kam nas privede v Gorici sedanje židovsko gospodarstvo.

Z vlakom ob 1.40 je res došel dr. Lueger; z njim je došel tudi poslanec Ernst Schneider, dr. Brzobohaty in njegova soproga. Državna poslanca sta prva pozdravila svojega tovariša, potem so bili predstavljeni razni drugi gospodje. Občinstvo je pa že na peronu viharo klicalo «Živio Lueger!» «Evviva Lueger!» Da se nič hudega ne zgodi došlim gostom sredi take množice, za to je skrbelo nič manj nego pet redarjev. Hvala lepa, za toliko pozornost! Preveč ljubeznivosti, preveč skrbi! — Zunaj pred kolodvorom je bilo zopet veliko ljudstva, ki je simpatično pozdravljalo dr. Luegra, ki se je odpeljal v družbi grofa Alfreda Coroninija v Sudov «Grand Hôtel».

Zvečer je bil zaupen shod v vrtnem salonu Sudovega hotela; vabila so glasila na imena v zmislu §. 2. društvenega zakona. Izdanih je bilo toliko vstopnic, kolikor se je upalo, da bi jih moglo imeti prostora v salonu. Takoj po 8. uri je bil salon poln izbranega občinstva: došlo je tudi mnogo duhovščine, celó iz okolice. Umes je bilo kakih 15 Italijanov. Ko je Lueger vstopil, pozdravilo ga je občinstvo prav viharo.

Vrsto govorov je pričel dr. Gregorčič, ki je govoril s tribune. V slovenskem govoru je predstavil občinstvu prvobornika za osvobojo krščanskega ljudstva od židovskega upliva in kapitalizma. (Lueger je bil tu viharo pozdravljen). V nemškem govoru pozdravlja dunajske goste, v prvi vrsti dr.

L., v lepi naši Gorici, kjer tudi čutimo usodopolni upliv židovstva. Zagotavlja dr. Luegru, da dobro umejemo veliki pomen njegovega dela, in izjavlja, da navzoči častilci ne smatramo, da imamo v svoji sredi le mestnega svetovalca dr. Luegra, ampak — župana mesta dunajskega. Tem besedam je sledil viharo pozdrav dr. Luegru. — Za Gregorčičem je govoril pisalec teh vrst, najprej slovenski, potem dunajskim gostom nemški in je sklenil slovenski. V nemškem delu je zagotavljal gostom, da Slovenci in Lahi v Gorici bi se bili že davno sporazumeli in mirno delovali v blagor zapuščene dežele, ako bi ne bilo peščice židov, ki so zasejali med nas kvarljivo seme žalostnega narodnostnega boja, da v motni vodi sebi lové zlate ribe. Slovenci smo vse to že davno spoznali, zato smo se pridružili protizidovskemu gibanju, ki je na Dunaju že tolikokrat sijajno zmagalo. Nadeja se, da isto spoznajo in storé tudi ital. sodeželani, potem složni obrnemo židom hrbet. To zagotovilo in željo naj sprejmó gostje blagohotno na znanje in naj se tudi zanašajo na nas, da jih homo vedno podpirali v borbi za skupni smoter. To naj blagovoli slavljenelec dr. L. povedati tudi drugim tovarišem, da bodo toliko bolj neustrašeni, ko bodo videli, da imajo daleč tukaj ob meji mogočno vojsko somisljenikov itd. — Na to je govoril č. g. Dermastja iz Solkana ter v slov. in nemškem govoru pozdravil dr. Luegra imenom naše duhovščine.

Na to je stopil na tribuno dr. Lueger, burno pozdravljen. Govoril je 1½ ure. In kakó je govoril! Ni čuda, ako je skoro ves Dunaj za njim! Razvijal je svoj program, ki je: pozivljanje človeštva na krščanski podlagi. Lepo je razpravljal današnji položaj kmečkega, obrtnega in uradniškega stanu, nasproti pa nečloveško delo židovstva in velikih kapitalistov. Prvi trije se morajo složno upreti židovstvu. (Žal, da so nam članki pobrali preveč prostora, da ne moremo podati vsaj glavnih mislij izbornega govora). Ko je končal, donela mu je od vseh strani viharo pohvala. — Za njim je govoril poslanec Schneider; on nam je slikal v živih besedah bedno stanje ljudstva v onih krajih, kjer gospodujejo židje. Občinstvo je glasno izražal svojo nejevoljo proti opisovanim odnosom. Jedno dejstvo zabilježimo prihodnjič. Tudi ta govornik je sklenil ob živahni hvali občinstva. — Gospod Vervega je govoril v imenu Italijanov in zahvalil dr. Luegra, da je došel v Gorico. Čisto brez potrebe se je dotaknil nove cerkve na starem pokopališču in priduševal ka-

«No, saj te ne bom držal», reče mehko Godul. «Odpoj si; jaz ti dam kaj jesti, potlej pa lahko pojdeš, da prideš še za dne domov. Povej doma, da bom imel to leto tudi tako žalostne praznike kot lani.

Sočutno skloni Štefan glavo. Spomni se, da je lani pred božičem umrla kumova žena, in da on letos prav tako sam preživi praznike.

Godul odklene škrinjico in vzame iz nje nekaj jabolk, betvico orehov in kos medu.

«Lej, to sem tebi pripravil!», pravi in potegne iz škrinje še dve v papirju zaviti reči. «Tukaj pa sem naredil za vašo malo deco jaslice, a to le pipo izrezal za Tomaža. Daj jo ateju in povej mu, naj odvrže ono staro, ki jo ima že toliko let od mene, in naj iz te kadi!»

«Vse sporočim», odgovori deček in obrne oči k zemlji. «Ali vam ne bo dolg čas, kum, ko boste tako celo sami tukaj o Božiču?»

«Seveda mi bode!», vzdihne Godul.

«A kaj bi ne mogli iti danes k nam?»

«Ali ti je kaj rekel oče?», vpraša naglo Godul in celo zarudi, z očmi pazno gledaje na dečkovo obličje.

«Atej mi ni nič rekel», počasi pravi deček.

«To ne gre, ljubi moj, to ne gre!», govori kum, trpko se smeje.

Iz mize potegne hleb belega kruha, položi na mizo, vzame iz žepa kriv nož in sili dečka, naj jé: «Namaži si kruh s strdjo in se najej. Pa le naglo, da prideš še za dne domov. Mnogo je snega in težko je gaziti».

«Ne kum», še na jed ne mislim ne; saj imam tu le v halji še kruha in sira».

«Morda pa le vzameš košček kruha pri meni?», reče Godul, in v teh besedah je bilo skrito očitanje. Štefan čuti to, sede za mizo, ureže kruha, namaže s strdjo in okusi prvi grižljaj. Ko ga pa hoče povžiti, pogleda kuma, in solze se mu uderejo iz očí in hipoma začne ihteti.

«Kaj ti je?», prestrašeno vpraša Godul.

«Kako se je atej bal, da me boste zapeljali k mesu, a vi mi mej tem dajate kruha in medu!» ihtí deček nevedé, da pravi nekaj, česar ne bi smel povedati.

«Tako, tako», otožno klikne Godul in začne naglo po izbi sem in tija korakati, da cikle glasno klopotajo.

Čez nekaj časa se upokoji.

«No, to je vse jedno!», reče s prisiljenim smehom. «Vzemi torej ovčico in vse, kar je na mizi, in najbolje bo oditi, da bi jih doma ne skrbelo. — Počakaj, zavijem ti to».

Deček si otere z roko oči, razvije haljo in gre po ovčico, ki se je skrila v kotu.

Godul ovije mej tem jaslice, pipo, med, jabolka in orehe v polu halje, z drugo polovico pa odene ovčico, da je kukalo le nekaj glave iz nje.

«Z Bogom!» reče, ko mu poda Štefan roko za slovo; ni pa rekel pozdraviti stariše. Še pred kočo ne spremi otroka, kar je storil drugokrat vselej.

To zaboli Štefana, a ne upa si ga vprašati, zakaj je tako žalosten.

Ovčico potisne pod haljo tesneje k sebi in ide. —

«To je čudno», pravi, ko se malo oddalji, «da je dobri kum tako trdoglav; a saj je tudi naš atej skoraj tak».

In vzdihne, ali tu se spomni na ovčico. Malo odgrne haljo, in ko vidi nje sive oči, razveseli se.

«Zdaj boš pa bivala v prigraji v naši izbi», jame jej govoriti. «Do pomladi boš kaj večja in potlej te bova z atejem gonila v čedi na pašo. Čakaj, dobro boš imela, saj te bom jaz skrbno varoval!»

Močneje pritegne haljo, da ne bi zeblo ovčico, in pogleda kviško na nebo.

(Dalje pride).

tolike, da ta cerkev se mora zgraditi itd. Nekaj navzočih ljudij iz priprostejših slojev mu je seveda pritrjevalo; Slovenci so bili tihi. Ako načete skandalov, bodite drugič bolj previdni. Ako bi dunajski gostje vedeli, kakó stojé reči z novo cerkvijo, bi prav dali «Soči». «Corrieru» sicer ne, kakor tudi «Soča» ž njim ne soglašá, naši razlogi so pravi, utemeljeni. Dokaz temu je dejstvo, da Slovenci vseh krojev smo v tem pogledu edini. Govoril je še dr. Gregorčič in zahvalil dr. L. in poslanca Sch. za prekrasna govora. Odgovoril je bolj ob kratkem Lueger in naglašal važnost ženskega spola za našo stvar. Končal je z besedami: Mi moramo zmagati, mi zmagamo! — Po 11. uri se je začela dvorana polagoma prazniti; shoda je bilo konec. Drugi dan so šli gostje v Oglej; vrnili so se pozno zvečer, a v sredo ob 7. zjutraj so že odpotovali na Dunaj.

Velikonočni potres na Goriškem. — Pripoveduje se nam, da je podzemeljski nemirnež prebivalcev Soške doline poskusil podražiti z novo izdajo lanskega ljubljanskega potresa. Na velikonočno nedeljo zvečer nekako ob 10¹/₂ uri se je začutil v Tolminu, Kanalu in Plaveh mal potres, ki sicer ni povzročil škode. Naši prijatelji po deželi nam doslej niso poslali poročil, vendar jih želimo in za nje uljudno prosimo.

Cesarska akademija znanosti na Dunaju, prvi znanstveni zavod države, se je namreč odločila opazovanje potresov po vseh avstrijskih deželah temeljito in trajno urediti, ker pričakuje na podlagi v drugih deželah pridobljenih izkušenj od gradiva, ki bi se s takim opazovanjem zbralo, znanstvenih in praktičnih uspehov. Akademija je doslej že izbrala v vsaki deželi po enega ali več poverjenikov, ki prevzemo nalogo, pridobiti poročevalce po vseh krajih jim določenega delokroga. Za Goriško in Kranjsko je imenovan poverjenikom c. kr. real. prof. g. Ferd. Seidl v Gorici, za Istro in Dalmacijo I. Gelcich, ravnatelj navtični akademiji v Trstu itd.

Po potresni katastrofi, ki je dne 9. nov. 1880. zadela kraljevi Zagreb, je jugoslovanska akademija enako zasnovala redno poročanje o potresih po Hrvatskem. Odtlej dobiva nje poverjenik vseučilišni prof. M. Kišpatič vesti o vsakem potresu, ki se v njegovem delokrogu godi. Lani je dovršil ta učenjak znamenito delo «Potresi u Hrvatskoj», ki je izšlo v treh zvezkih v «Radu jugoslovanske akademije».

Poročevanje o potresih je torej tako važna znanstvena naloga, da si dovoljujemo sedaj, ko priprave dunajske akademije še niso dozorele, mi naprositi svoje prijatelje po deželi, prečastito duhovščino, gg. učitelje, uradnike in gospodarje, naj bi poslali kratka poročila o letošnjem velikonočnem potresu ali uredništvu «Soče» ali pa gori imenovanemu poverjeniku za Goriško.

Vsako poročilo odgovarjaj, kolikor utegne, na ta le vprašanja:

V katerem kraju, ob koliki uri in minuti se je potres začutil? Koliko sunkov je bilo? Kako dolgo so trajali? V kolikih presledkih so se ponavljali? Kakošno je bilo gibanje (Udarec od spodaj, od strani, gibanje)? Ali je bilo različno pri raznih sunkih? Kako smer je imelo gibanje? Ali in kako so se zazibale viseče svetilke, stenske padobe itd.? Ali so se ustavila uram nihala? Kako močni so bili sunki? Ali so naredili škode na poslopih etc.? Ali so odločili omet s stropov in sten? Ali se je ob potresu začutilo podzemeljsko bučanje?

Drzen usiljivec. — K zaupnemu shodu na velikon. ponedeljek v počast dr. Luegru je smel priti le oni, ki je imel na svoje ime glaseče povabilo. To ni oviralo znanega mešetarja Giuseppe Klietsch-a (naj si zapomnijo to tisti, ki imajo ž njim opravila!), da se je hotel vrniti v salon; a reditelji ga niso pustili. To ga je hudo razjezilo! Braniti njemu, slavnemu peresnemu junaku za slavo laškega imena! (torej ne — svojega.) Ker ni mogel v dvorano, spravljal se je konec vrta na oder, postavljen za godbo; od tam je gledal dr. Luegru ravno v usta,

ker je bil le par metrov od njega oddaljen. — Redniki so poklicali sklicatelja shoda in ta je prosil najprej uljudno in potem ostreje, naj se odstrani; on ni hotel tega storiti, češ, da ni v salonu, marveč «v gostilni». Ker ni šlo z lepa, je šlo po sili. Došli redarstveni nadzornik ga je odstranil «v imenu zakona». Poprej še je rabil Klietsch izraze nasproti sklicatelju, za katere se bo imel zagovarjati pred kazenskim sodnikom.

Boj za slovensko šolo. — Vsak Slovenec popraša: Kaj je s slovensko šolo? Ali zmaga že pravica? — Celó pismena vprašanja dobivamo z dežele.

Na vse to odgovarjamo: Vse se zdí, da pravi boj še-le začne. V Gorici imamo opraviti z najsrdečjšimi sovražniki; Rinaldini ni naš prijatelj; Gauč in Hohenlohe sta dobra pobratima, — Badeni pa nima časa, da bi se briga za take «malenkosti», ko ima po glavi silno velike naloge. Kakó hočemo, da se bo pri takih odnosih spoštovala pravica? Priti morajo drugi možje, potem bo kmalu pela drugačna pesem!

Znana goriška deputacija je bila tudi pri Gauču. Kaj vse mu je nabarvala, tega seveda ne vé nikdo. — Gauč je baje zagotovil gospodom, da bo stvarno sodil v reči. Prav, drugzega tudi ne zahtevamo!

In zopet napad! — Toda ne tak, o kakoršnih kvasijo lahonski listi. Svečarski učenec pri g. Kopaču je bil trikrat napaden od tolpe furlanskih pobalinov. Vprašali so ga, ali je tudi on «slaf». Deček je dejal, da je Slovenec, a oni — daj po njem. Jeden je šel s srpom nanj. Srečno je ušel. Drugi dan so ga kamnjali. — Evo krasnih odnosajev v Gorici za vlade Venutijeve in — Rinaldinijeve! Zares, čuditi se je, da se ne dogaja več prav pravih pobojev. Dobro, da Slovenci ohranjujejo do zadnje mere hladno kri.

«Goriška ljudska posojilnica» je imela v I. četrtletju že 95.000 gld. prometa. Ako pojde vsaj približno takó naprej, bo letos zopet za 100.000 gld. več prometa nego l. 1895., ker ga bo nad 340.000 gld.

Hranilne uloge zelo rastejo, da mora vlagati denar pri drugih denarnih zavodih. To kaže, da zavod ima povsod velik kredit. Tako dobro ime si je posojilnica pridobila z 12-letnim previdnim delanjem.

Prihodnja dva praznika ne bo uradnih ur; več v oglasu na 4. strani.

Laška olika. — Naši nasprotniki nas imajo za neolikance prve vrste in za barbarje. Da temu ni tako, so se tudi sami prepričali. Naj le stopi kdorkoli v okolico na sprehod — in prepriča se, da naše ljudstvo ima že prirojeno uljudnost, vsaj v kolikor se dostaja pozdravljanja. Tega pa ni pri Lahih. Poznamo namreč družbo Lahonov, ki obiskuje redno neko slovensko gostilno. Ti olikanci, ako pridejo ali odidejo, nimajo navade ne pozdraviti ne odzdraviti. V olikanem svetu pa je navada, da prišlec pozdravi navzoče. Tega pa ni pri teh gospodih. To prinašamo le kot vzgled ali dokaz, kako se vedejo olikanci, ki so trgali hlače veliko let po šolskih klopih.

Na sprehodu iz mesta sta srečala duhovnika pred nekaj dnevi tri osebe. V sredi negotovih nog, pijan častnik, ob straneh dva nevojaka, opori opore potrebnemu. Ko odideta duhovnika, dal je pijani častnik duška svoji ljubezni do duhovnikov z omikanim: „pfaf“. Žal, da ga nista poznala, sicer bi ga bila zvala k sodnji. Kakoršna omika, tako govorenje.

Podpirajmo domače umetnike, trgovce in obrtnike. — Nekdo nam piše: „Gospod urednik! V zadnji številki ste prinesli vspehujevalno vešč v podporo naših obrtnikov in trgovcev. Za to smo Vam hvaležni. Kako uvaža naše ljudstvo tako priporočbo, je pač žalostno. Opazoval sem v neko nedeljo Slovence, ki so prišli v Gorico in sem opazil, da so kupovali razne potrebne reči skoraj največ pri nasprotnikih. Naši možje iz okolice so kupovali klobuke tudi pri nasprotnikih, le mali del je prišel k našemu Fonu. Vsi goriški klobučarji so pa znali tako dobro slovenski, da sem

mislil, to so trdi Slovenci. Na vse strani se je slišalo le slovensko govorenje, ker jim je dišal denar iz slovenskih rok. Da bi bili kupili v nedeljo vsi oni Slovenci klobuke le pri domačem trgovcu, koliko bi to koristilo našemu podjetju? Opazil sem, da naše ljudstvo še ni zadostno zavedno; ono je sicer postreženo v slovenskem jeziku, ali to ne zadošča. Slovenska govorica in beseda nasprotnih trgovcev jih zapelje, stopijo v prodajalnico in kupijo gotovo, ker ne znajo, ali jih streže slovenski ali laški trgovec. Da se temu pride v okom, predlagam, naj bi prinesla „Soča“ izkaz vseh naših trgovcev in obrtnikov, dodavši, s čem kdo trguje ali obrtjuje. Ta izkaz naj se posebej razpošlje v mnogih iztisih na deželo in razdeli mej ljudstvo. V razkazek naj se uvrsté le taki obrtniki in trgovci, kateri se potegujejo za našo narodnost v Gorici; v pomanjkanju takih pa, naj se priporočé sodeležani druge narodnosti, ki nas spoštujejo. Ko bi imeli že ustanovljeno trgovsko in obrtno društvo, bi bila njegova naloga tako postopati, dokler pa istega ni, je dolžnost narodnega časnikarstva, da pouči ljudstvo in opozori na naše obrtnike in trgovce“. Tako dopisnik. — Mi smo si doslej prizadevali, priporočati le naše obrtnike; celó smo naglasili, da smo pripravi biti na roko vsem onim Slovincem z dežele, kateri se obrnejo do nas in jim priporočiti tega ali onega trgovca in obrtnika. Naša naloga je težka in radi tega naj se pokažejo na površju naši obrtniki in trgovci ne samo kot taki, nego tudi kot rodoljubi, da jih svet spozna. Ne zadostuje tukaj, biti rojen Slovenec, mož mora biti tudi dober narodnjak. Da bi pa mi naznanjali v tisočih iztisov po deželi naše trgovce in obrtnike, tega naj nikdo ne zahteva od nas; saj to ni naša naloga. Za to bi morali oni sami poskrbeti. Sicer imamo v „Primorcu“ za nje posebno mesto, kjer morejo za malenkosten denar celo leto naznanjati svojo obrt. Koliko se jih poslužuje te prilike? V tem pogledu naši ljudje skoro ničesa ne storé!

Pripis. Neki drugi obrtnik nas prosi, da bi poučili ljudstvo, naj bi ne gledalo na to, ako je izdelek pri našem trgovcu ali obrtniku nekaj dražji kot pri nasprotnikih. To opravičuje s tem, da ceneje ne morejo dajati pošteno in vestno izdelano blago. Nasprotnikom je to mogoče, ker so podpirani od obeh strank, dočim k Slovincem ne pride Lah niti ako bi mu dali povrhu blaga še nekaj denarja. Poznajoci resen položaj našega obrtnika radi velikega tekmovanja od nasprotne strani priporočamo to misel v uvaženje s tem pristavkom, naj naši trgovci in obrtniki tudi uljudno in vestno ravnaajo z nezavednimi našimi kupovalci. Nikar pa preveč se zanašati edino na rodoljubje. Dobra postrežba je prvi pogoj trajnim zvezam med obrtniki in kupujočim občinstvom! V tem pogledu se lahko učimo od nasprotnikov!

Ostala Slovenija.

Trst. — Eksclenca Rinaldini je slavil 28. pr. m. svojo srebrno poroko in ob enem 25. letnico službovanja v Trstu. Svojemu dragemu prijatelju voščimo, da bi slavil tudi zlato poroko — daleč od nas! — „Tržaško podporno in bralno društvo“ je imelo svoj letni občni zbor. Iz poročila posnemamo, da je imelo društvo 493 članov, za 108 več nego l. 1894. Dohodkov je bilo gld. 5361.02, stroškov pa gld. 4936.35, torej čistega prebitka gld. 424.67. Društveno premoženje znaša gld. 3603.96. — Uprisanje imenovanja tržaškega škofa zanima splošno. Bilo je na površju že veliko kandidatov. V prvi vrsti je bil Flapp, potem monsignori Gabrijelčič, Jordan, Mahnič, dr. Gregorec(?) itd., sedaj zopet imenujejo krškega škofa Šterka, kajti Flapp baje ne mara v Trst, ker je preveč varčen. — Govori se tudi, da bi nas utegnulo iznenaditi v tem pogledu neko iznenadenje, ako se posreči, ujeti moža v nastavljene zanjke. Vederemo! — Mestni zastop je odločil 50.000 gld. za ustanovo deželne hiralnice v spomin 50-letnice vladanja našega cesarja. Zapomniti si je treba, da ni bilo v tej seji radikalnejših življev à la Spa-

doni, Rascovich, Banelli itd. Okoličanski poslanec Dolenc je bil predložil, naj se v isti spomin imenuje tržaški Corso z imenom našega cesarja. Predlog je bil izročen delegaciji v poročanje. Ali pride kdaj na dnevni red, je seveda vprašanje, kajti našemu cesarju ni ime Umberto. — Ker se bližajo mestne volitve, pričeli so že konservativni gospodje zaslepljivati na zgoraj. C. kr. konservativci baron Reinel je pričel prvi trositi nekaj od svojih „krvavo zasluženih“ milijonov v slavo Rinaldinijevo. V to svrhu je povabil k sebi na pojedino vse drage prijatelje — konservativce in liberalce ter zastopnike rudečkarjev à la Angeli in „compagnia bella“. Prikazal se je v družbi tudi gospod namestnik, da se bajé osebno prepriča v položaju. Prihodnost nam pokaže, kar se je doseglo pri tej pojedini.

Istra. — Državni poslanec dr. Laginja je predložil v državnem zboru sledeče umestne resolucije. Prva se dostaja plačevanja raznih pristojbin, katere treba plačevati sodnim slugam kot dostavnino. Glasi se tako-le: „C. kr. vlada se pozivlja, da izda odredbe, po katerih bi morale odpasti pristojbine, ki se plačujejo za dostavljanje sodnih odlokov, a zguba, ki bi jo imeli vsled tega sodni sluge, naj se pokrije razmernim povzemanjem njih plač brez novega obremenjenja kmečkega prebivalstva, ki je trpelo dosedaj po onih pristojbinah.“ — Druga se dostaja dragega plačevanja oglasov v uradnem časopisu „Osservatore Triestino“ in se glasi: „C. kr. vlada se pozivlja, da poskrbi za tako uredbo, po kateri se pristojbine za izvršenje sodnih objav v službenem listu Primorja „Osservatore Triestino“ postavijo na najnižjo ceno in da bode izključen vsaki čisti dobiček.“ Dostavil je tudi, da bi ta časopis moral imeti tudi naslov v hrvaškem, odnosno slovenskem jeziku, kot ima dalmatinski uradni list. Hvaležni morajo biti gospodu poslancu vsi oni, katerim je znana draginja uradnih oglasov, ki, mimogrede bodi povedano, ako so tiskani v kakem slovanskem jeziku, mrgole tiskovnih pogreškov. — V zadnjem zasedanju deželne zbornice isterskega so sklenili poslanci laške večine, naj se razdeli sedanja pazinska občina na 4, to je v davčno občino Pazin ter v tri druge. Kateri uzroki so privedli gospoda k temu koraku, so nam znani, a gotovo jih zvedó tudi na najvišjem mestu, katero ima odločiti o uresničenju tega zaključka. V času, ko so bile občine v Istri še podeljene, so jih Lahi zjediniili z nado, da bodo vedno jeli iz jasel; no ker so se prevarili v računih, odločili so sedaj zrušiti ono poslopje, katero so sami sezidali. — V poreski škofiji je izpraznjeno veliko župnij. V Premanturi je umrl župnik Somer, Čeh; na njegovo mesto je prišel neki Matič kot upravitelj, ki ne zna hrvaški; na Matičevo mesto pa so poslali duhovnika Ivancicha, kateri se je zagovarjal pred rovinjskimi porotniki radi poneverjenja 22 tisoč gld. cerkvenega denarja. Za nagrado je bil premeščen iz krške v poresko škofijo. Za Slovane je vse dobro! — Občinska volitev se je vršila v Boljunu dne 30. in 31. pr. m. Naša stranka je zmagala sijajno prvič v vseh treh razredih. Živel zavedni volilci! O ti zmagi poroča „Naša Sloga“ te-le podrobnosti: „Star pregovor pravi, da vsaka batina ima dva konca, a srečen ni oni, ki ima v rokah debelejši konec. Ta debelejši konec so držali do sedaj boljunski šarenjaki in italijanske podrepnice, ali slednjič so ga jim junaški iztrgali naši občinarji. Dolgo so zatezali v Boljunu z volitvami, ali tudi temu zatezanju je moralo biti edenkrat konec. In došel je za odpadnike ta nesrečni konec, kajti izgubili so debelejši konec batine. V III. razredu je glasovalo 124 naših in 4 protivniki; v II. je glasovalo 62 naših in 11 protivnikov, v I. razredu pa 25 naših, protivnih pa — noben.“ — Nekateri časopisi so sporočili, da vlada premesti deželni zbor isterski iz Poreča v Pulj, ako bi se to zgodilo, bi bilo v korist sami deželi, kajti Poreč ni vreden te časti. — Za Moto-vun je imenovan c. kr. notarjem neki Carlo Mecchia in je pooblaščen uradovati italijanski in nemški; hrvaški ni potrebno, seveda! — V Rovinju so zasačili dva služabnika državne železnice, katera sta skozi 18 let kradla razne reči iz raznih pošiljatev. Oba sta Italijana. Italijanski časopisi so o tem

tihi. — Kastavsko občinsko zastopstvo je izvolilo gospoda Vinka Marjanovića ravnateljem občinskih uradov. Gosp. Marjanović je bil doslej občinski tajnik v Pazinu.

Kranjska. — Deželna vlada je povrnila po mestnem zastopu ljubljanskem glasovani in predloženi regulacijski načrt za zgradbe v Ljubljani v nemški pisanim odlokom in s pristavkom, da naj občina medtem podeljuje stavbinska dovoljenja. Ta odlok deželne vlade je silno razburil ljubljanske kroge, kajti baron Hein — častni meščan ljubljanski — je pričel zopet kazati rožičke ter nagajati! — Hvaležnost častnega meščana! Previdnost, kje si bila?! Čisti dobiček „Matičinega“ koncerta na Dunaju je 1202 gld. Dunajski reveži dobe 600 gld., društvo rdečega križa in rešilno društvo po 250 gld., ostanek se razdeli med ljudske kuhinje.

Štajerska. — „Celjsko pevsko društvo“ priredi 31. maja t. l. veliko pevsko slavnost s sodelovanjem telovadcev in tamburašev „Celjskega Sokola“ in „Šmarske godbe“. Za slavnost se delajo velike priprave. — „Slovensko planinsko društvo“ deluje v Savinjskih planinah s hvalevredno požrtvovalnostjo, kar grozno peče velikomemski prave v Celji, ki so več let po teh planinah sušmarili ter jih kot nemške planine po svetu raztrobili. — V lavantinski škofiji prebiva v 24 dekanijah okoli 499 tisoč ljudi, po 219 župnijah ali farah; kape-lanj bilo je nameščenih 133, a 60 praznih vsled pomanjkanja duhovnikov. Po škofiji nahaja se 661 cerkva in kapel. Povsod tožijo, da je pomanjkanje duhovnikov. — Učiteljsko društvo za celjski okraj je imenovalo g. Ant. Brezovnika častnim članom. Čestitamo! — Na mesto g. prof. Zavadlava pride kot profesor slovenščine na celjski višji gimnaziji g. dr. Korun s kranjskega gimnazija. — Celjski „Sokol“ priredi 19. t. m. v hotelu „pri zamorcu“ sokolsko slavnost s telovadbo. — Čisti dobiček celjske posojilnice je dal l. 1895. znesek gld. 15.490.65. Denarnega prometa je imela gld. 2.718.498.10. Južno-štajerska hranilnica pa je imela gld. 8.333.98 čistega dobička in gld. 1.949.445.49 prometa.

Koroška. — Koroška hranilnica v Celovcu je razdelila v dobrotelne namene gld. 97.970. — Deželni šolski svet je uravnaval po sklepu deželne zbornice plače učiteljem tako, da dobi 83 učiteljev po 700, 111 po 600, 222 po 540 in 139 po 480 gld. letne plače. — Vina se je pridelalo na Koroškem v l. 1894. samo 56 hektolitrov. — Deželni odbor je razpisal mesto pregledovalca občinskih blagajnic. Plače dobi 600 gld. Mora biti več vsaj v govoru slovenščine. — V občini Črni je izvoljeno letos šest Slovencev in šest Nemcev. Poslednji imajo še dva virilna glasova, katera bosta odločevala nemško večino.

Mohorjeva družba je našim nasprotnikom že od nekdanj trn v peti. Kaj čuda torej, da se zaganjajo, kedar le morejo, v naše društvo. Posebno rade jo obirajo starike „Freie Stimmen“, ki so se spominile zopet v 30. številki. Tam so našli kar 20.000 udov več, kakor jih je v resnici, — ali pa gledajo že v bodočnost? Pravijo, da družba zatira Nemce — brzkone s tem, da je dala pri zgradbi družbine hiše in še daje celovskim nemškim obrtnikom na tisoče mastnega zaslužka!? — Čuhajo se nad „nemškimi“ imeni odbornikov. Liberaluhom res ni mogoče vstreči. Ako pišemo imena po slovensko, preganja nas na vso sapo liberalni celovski okrajni glavar, ako jih kdo piše po nemški, pa se mrda Doberniki s svojimi. Kako obema vstreči? — Pišejo tudi, da je med udi celih 10.000 Nemcev, celo „nemški“ grofi in župani, „da se Bog usmili!“ Kje je Mihelj v imeniku staknil onih Nemcev, nam žal ne pové; menda se mu že pošteno méde. „Mir“.

Razgled po svetu.

Avstrija. — Za 8. dant. m. določena volitev dunajskega župana je odložena na 18. t. m., ker je bilo odpotovalo z Dunaja več protisemitskih zastopnikov, da jim niso

mogli vročiti vabila. — Poslanska zbornica se je zopet odprla danes. — Bivšega dolgoletnega predsednika poslanske zbornice na Dunaju dra. F. Smolko je zadel mrtvoud. Mož šteje že nad 80 let. — Minister Gauč je izdal naredbo, po kateri se pripuščajo ženske k zrelostnim izpitom na nekaterih gimnazijah. Za južne pokrajine je določen Trst za polaganje izpitov v nemškem, Koper v italijanskem in Split v hrvaškem jeziku. Ako je kaj ukrenil za Slovenke, nam še ni znano. Doslej so se priznale k izpitom le Nemke. — Na Dunaju je umrl ginekolog prof. Späth, ki je zapustil 250.000 gld. društvu za podporo bolnih vseučiliščnikov in je ustanovil zaklad 40.000 gld. za razne ustanove, do katerih bodo imeli pravico vseučiliščniki vseh narodnostij in veroizpovedanj. — Delegacije se otvorijo 16. maja. — Dunajski ognjegasci so bili ustavili delo, ker niso zmagali v svojih zahtevah; vendar so se zopet poprijeli dela. — Deželnozborske volitve za Štajersko, Koroško, Šlezijo in Trst itd. bodo v jeseni. — Cesar je dovolil razpisati deset potovalnih ustanov po 300 gld. za profesorje zemljepisja in naravoslovja. — Avstrijska in Ogerska vlada sta se zjediniili, da je poskusiti, ako bi se dal enotno urediti železniški cenik v celi monarhiji. — Naučno ministerstvo je potrdilo osnutek Valvazorjevemu spomeniku v Ljubljani. Izdela ga kipar Gangl na državne stroške. — Na prošnjo generalne prokura-ture je najvišje sodišče odločilo, da so tudi oklici glede občinskih volitev politični akti in ne krajna reč, vsled česar se smejo taki oklici le s privoljenjem cenzure prilepli in sploh izdati. Pravosodno ministerstvo je v tem zmislu obvestilo državna pravdnštva. — Ministerski predsednik Badeni se zelo zanima za uravnavo razpora mej trentinskimi poslanci in za trentinsko avtonomijo. Predloži baje v istem zmislu načrt zakona deželnemu zboru.

Državni zbor. — V seji 26. pr. m. je poslanska zbornica potrdila razne volitve, med temi tudi izvolitev slovenskega poslanca Koblarja. O razpravi izvolitve nemško-liberalnega poslanca Demela za mesto opavsko došlo je do burnih prizorov med liberalci in antisemiti. Poslednji so predlagali, naj zbornica uniči Demelovo volitev, ker so se o istej uporabljala nepoštena sredstva. Nemški liberalci Wrabetz je zagovarjal svojega somišljenika; sosebeno je naglašal, da so antisemitje dunajski o zadnjih volitvah pozivljali žene, naj sleparijo svoje može na korist volilnega sklada antisemitske stranke. Vsled tega podtikanja je antisemitski posl. Schneider imenoval poslanca Wrabtza lažnikom. Antisemitje so ploskali, dočim se nemški liberalci v svojem srdi obsipali Schneiderja raznimi maločastnimi priimki. Slednjič so kričali vse uprek, da ni bilo razumeti nikogar. Predsednik je pozval slednjič posl. Schneiderja na red in se je izvolitev Demelova potrdila 142 proti 70 glasom. — Dne 28. pr. m. je imela poslanska zbornica svojo zadnjo sejo pred prazniki. Vsprejela je zakon proti goljufijam pri prodajanju, in o uredbi trgovine na drobno. Tudi o glasovanju o tem zakonu prišlo je do burnih prizorov med antisemiti in liberalci in je predsednik pozval na red antisemitskega poslanca Gessmanna. Glede uredbe trgovine na drobno je obljubil minister za trgovino, da se bode jemal ozir na posamične dežele. — Tudi gospodska zbornica je imela isti dan svojo sejo in je vsprejela: zakon v razširjenje zakona za preskrbovanje udov in sirot častnikov in moštva, zakon o rudniških nadzornikih in razne druge predloge.

Prebivalstvo avstro-ogerske monarhije. — Po sporočilih dunajskega in budimpeštanskega statističnega urada je štela avstro-ogerska monarhija koncem 1895. leta: 43.680.000 prebivalcev, in sicer 21.540.000 ali 49.3% Slovanov (14.805.000 v Avstriji ter 6.755.000 na Ogerskem). Po narodnosti je bilo v vsej monarhiji z Bosno-Hercegovino vred: Nemcev 10.960.000 ali 25% (8.840.000 v Avstriji); Čehov in Slovakov 7.700.000 ali 17.7% (5.720.000 v Avstriji); Madjarjev 7.508.000 ali 17% (8000 v Avstriji); Hrvatov in Srbov 4.879.000 ali 11% (679.000 v Avstriji); Poljakov 3.900.000 ali 9%, Rusinov 3.668.000 ali 8.5% (1.278.000 na Oger-

skem); Rumuncev 2,240.000 ali 5 % (218.000 v Avstriji); Slovencev 1,325.000 ali 3 %, Italijanov 729.000 ali 1,8 %. Po veri pa: rimokatolikov 28,470.000, grkokatolikov (unijati) 4,527.000, evangelikov 4,025.000 grško-vshodnih (pravoslavni) 3,885.000, židov 1,920.000; mohamedancev 532.000; inovercev in brezvercev 41.000. V Avstriji je bilo rimokatolikov 19,490.000, unijatov 2,835.000, evangelikov 450.000, pravoslavni 560.000, židov 1,176.000; v Ogerski, Hrvaški, Slavoniji in Bosni: rimokatolikov 8,952.000, unijatov 1,692.000, evangelikov 3,575.000, pravoslavni 2,670.000, židov 736.000 in mohamedancev 532.000.

Ogerska. — Dne 2. maja se otvori millenijski švindel v Budimpešti, ali kakor oni hočejo: „razstava madjarske zmožnosti“. Česar ne morejo spraviti na dan na domu, to pobirajo po sosednjih deželah, — vse pa bo razstavljeno pod tvrdko „mogočnega arpadstva“. Ubogi ogerski Slovaki, Srbi, bunjevski Hrvatje in Rumuni, koliko bodo morali pripomoči k madjarski slavi, katero pripravljajo že več let! Pa ne samo ogerski Slovani, nego tudi Hrvatje onkraj Drave so navezani moralno sodelovati pri tem podjetju. Kako korist pa bodo imeli od tega, ne vedo niti oni, koji so k temu pripomogli. Pametne glave ne dovoljujejo razstavljati na javnih prostorih raznih dragocenosti, vendar se je posrečilo madjarski vladi, da je pripravila zagrebskega nadškofa v to, da dovoli razstaviti dragocenosti iz prvostolne cerkve. Uprav v Budimpešti se je že zgodilo, da so zamenjali pri neki priliki razstavljene prave dragocenosti s ponarejenimi predmeti. Ali se ne bi moglo to tudi sedaj zgoditi na škodo Hrvatov? — V proslavo milenija je vlada predložila načrt zakona za razne spomenike v Budimpešti in na deželi. Ustanovi tudi 100 ljudskih šol — seveda z madjarskim učenim jezikom. Ali dobé ogerski Srbi tudi kakšno šolo, ker podpirajo Madjarje? — Madjarska vlada je namenila, skrečiti cerkveno avtonomijo srbsko. V to svrhu je bila sklicala zaupni shod srbskih poslancev, da izve od njih mnenje glede spremembe sedanjega statuta, po katerem ni dovoljeno vladi mešati se preveč v cerkvene reči srbske. Zastopniki Srbov so se izjavili nasprotnim spremembi in vlada je ostala z dolgim nosom. Da ne odneha od svoje zahteve, je gotovo. Ako ne bodo Srbi složni, se lahko zgodi, da pridejo ob cerkveno avtonomijo, katera je Madjarjem mrčes v očesih. — Ministerjalni svetovalec Beksich je izdal knjigo, v kateri dokazuje na temelju statističkih podatkov, kako propada madjarsko pleme v čisto madjarskih občinah. V raznih takih občinah pada število porodov že od leta 1885. tako rapidno, da madjarski element gineva skoro popolnoma. Zaradi tega priporoča Beksich v svoji knjigi način, kakó naj „modra“ vlada nastoja vsaj na to, da politički asimiluje razna nemadjarska plemena z madjarskim, kajti jezik madjarski da niti najmanj ni sposoben za asimilacijo. No vlada madjarska zares „asimiluje“, to se pravi: pomadjarjuje z silo nemadjarska plemena, v prvi vrsti Slovake in Rumune! — Madjarska vlada je povabila k razstavi vse avstrijske državne poslance in člane gosposke zbornice. Kakor kaže, temu pozivu se odzove le pičlo število poslancev. Dobropoučeni dunajski dopisnik „Nase Sloge“ piše namreč o tem: „Znano je, da bode madjarska vlada letos slavila tisočletnico obstanka madjarske države. Za to slavo se pripravlja, na to slavo pozivlja na vse strani. V nje imenu je ministerski predsednik ogerski doposlal ministerskemu predsedniku avstrijskemu dopis, s kojim pozivlja obe zbornici državnega zbora na slavo v Budimpešti, ki se ima vršiti dne 8. junija t. l. Ta dopis je razdelil predsednik poslanske zbornice med poslance, naprosivši jih, naj se prijavijo v pisarni državnega zbora oni, ki žele prisostvovati omenjeni slavnosti. Mi ne vemo, dali in koji poslanci so se prijavili, čuli pa smo, da na te slavnosti ne pojdejo ni hrvaški, ni slovenski, ni češki, ni maloruski, ni poljski poslanci, torej ne pojdejo poslanci nijednega slovanskega naroda. Le-ti da nimajo nobenega razloga, da bi proslavljali tisočletni obstanek madjarske države; le-ta da znači tolikoletno gospodstvo Madjarov nad

deli raznih slovanskih narodov. Iz tega vzroka ne bi smeli niti Rumuni in Nemci. To vse velja seveda za neodvisne poslance, ki mislijo in delajo s svojo glavo in ki nočejo slaviti slave na nikogar povelje“. — Razni novi škandali prihajajo zopet na dan. O Pulszkyjevi reči pišejo, da je pobotana. Dognali so namreč, da je baje vse v redu, a Pulszky da se je ogrešil le v toliko, ker ni polagal pravočasno računov radi preoblega dela. Ko so reč odkrili, spravili so Pulszkyja kot umobolnika v bolnišnico, sedaj javljajo — namreč po poravnavi — da je mož pri zdravi pameti. Mož je pristaš vladnega sistema in Banffijeve večine. — V narodnem kazinu so zasačili zopet enega poslanca, kateri je sleparil pri hazardni igri. To je že drugi. — Neki redarstveni uradnik je poneveril 12.000 gold.

Italija. — Razglasilo se je, da je vlada odredila tri tajne preiskave zaradi poneverjenj. Po teh vesteh so izginile v žepih nekaterih dostojanstvenikov izdatne svote denarja, katerega so darovali dobrosrčni ljudje za bédnike v Kalabriji, koji so trpeli ogromno škodo vsled potresa. Nadalje govore, da se je ta ali oni dostojanstvenik okorišcal iz takozvanega tajnega zaklada, in slednjic, da tudi upravljanje z denarjem za Eritrejo ni bilo povsem v redu. Imena dotičnih sebičnih „dostojanstvenikov“ niso se došla v javnost, kakor niti podrobnosti o poneverjenju ne. Doslej spravili so listi v Italiji le toliko na dan, da je izginilo 361.478 lir, katere je darovalo občinstvo za bédnike v Kalabriji in pa 80.000 lir, katere je daroval italijanski kralj v isti namen. — O teh poneverjenjih so potihnili h krati vsa službena poročila in skoro bi bilo misliti, da si je vso to zlobnost izmislila koja, padli Crispijevi vladi sovražna glava, ako ne bi se tu pa tam pojavil koji list, ki pazi, da stvar ne bi morda „zaspala“. Marsikoji časopis pa je jako dobro poučen o teh poneverjenjih. Rimski „Don Chisciotte“ n. pr. vé kar naravnost povedati, da so denar porabili — za volilne agitacije. — Ministerski predsednik Rudini je storil izjavo v italijanskem senatu, da so izginili spisi o kapitulaciji utrdbe Makalé. Ista je uzročila velikansko razburjenje in je ogorčila dvorne kroge ter užalila kralja Umberta, ki je zahteval od Rudinija, naj prekličie to svojo izjavo, sicer da ne bi preostajalo družega, nego da odstopi vse ministersstvo. Tako je prišlo, da je ministerski predsednik v naslednji seji senata res preklical ono svojo izjavo v toliko, da je rekel, da se je bil prvokrat nejasno izrazil, kajti dotični spisi da niso bili ukradeni, ampak da jih je zgubil polkovnik Galliano v bitki pri Aba Garimi (?). Nadalje je povedal, da general Baldissera že nabira gradivo za novo poročilo in sicer po ustnih sporočilih in spominih onih častnikov, ki so bili v utrdbi Makalé. Čudno res. Tej drugi izjavi Rudinijevi ne verujejo, kajti sum se širi sedaj še bolj nego poprej in se utrja vera v govorico, da je kralj sam dal one 4 milijone, s kojimi so odkupili posadko obkoljene utrdbe Makalé. — Uradno se je razglasilo, da so ujeli Abisinci pri Adui 4055 laških vojakov, 200 podčastnikov, 254 višjih in nižih častnikov in 2 generala. Pogajanja radi izročbe jetnikov še niso dognana, kajti Abisinci so stavili take pogoje, katerih ne more sprejeti Italija. Menelik zahteva namreč 1000 frankov za vsakega vojaka in 10.000 za vsakega častnika. — Poročajo o neki novi zmagi Italijanov nad Abisinci. — Menelik baje želi miru, vsekakor pa do jeseni, dokler ne neha deževje. — Iz Rima javljajo, da vojaške oblasti ne namerujejo zahtevati od poslanske zbornice dovoljenja, da smejo sodnijsko postopati proti Baratieriju, kajti vsa razprava bode popolnoma vojaške naravi, kakor je tudi povod iste iskat v Baratieriju kakor vojaku. — Pri nadopolnilni volitvi za poslansko zbornico v Carpi je bil izvoljen revolucionarni socialist Bertese proti generalu Fanti-ju. — Za Sicilijo je imenovan kot civilni poverjenik grof Condrochi. — Iz Rima poročajo, da se je zgodil tam nenavaden slučaj, z a p l e n j e n i so bili namreč nekateri časopisi. Mejnimi je bil tudi uradni „Corriere di Napoli“. Uzroki so morali biti gotovo tehtni. —

V Siciliji, sosebno v Kataniji, proslavljajo De Felice Giuffrida vedno še kakor pravega triumfatorja. Pojédine, bakljade, podoknice njemu na čast so na dnevnem redu. In oblasti so navzlic tem pojavom popolnoma pasivne, kajti karkoli se dogaja, dogaja se v okvirih miru in reda. Tudi to je značilno!

Ostale države. — O dogodkih v Italiji poročamo spredaj. V drugih državah — razun Francije — je vse pri starem. V Franciji je nastala majhna sprememba v ministersstvu. Radi zunanje politike je moral odstopiti vnani minister Berthelot, njegovo mesto je prevzel pa ministerski predsednik Bourgeois, na njegovo je bil poklican zopet drugi. Ministersstvo je doživelo zopet poraz v senatu, — kateri je sprejel predloženi predlog o nezaupnici. Ministersstvo pa vzlic temu ni odstopilo, ker uživa zaupanje poslanske zbornice. — V Španiji bodo kmalu volitve za zbornico. Vlada dela na moč, da dobi večino. One občinske zastope, kateri so bili v opoziciji proti njej, je razpustila. Poročajo, da je takih 106, a proti 1200 obč. odbornikom je odredila preiskavo. Takšni pa ne smejo voliti. Preiskava konča po volitvah. Torej skandal in nasilje v vseh „modernih“ državah! — Nemški cesar je bil v Italiji. Na parniku „Sardegna“ v Palermu so mu priredili banket; cesar je nazdravil italijanskemu kralju in njegovi hrabri vojski (valoroso esercito). Od tukaj je odplul v Benetke, kjer se je sešel z kraljem Humbertom. Na potu v Benetke navrnil se jo tudi v nekatere luke v Dalmaciji. — Prišlo je na površje zopet egiptovsko uprašanje. Anglija hoče zasesti Dongolo in v to svrhu so ji dovolile potreben kredit v tem uprašanju interesovane države, razun Rusije in Francije. Radi tega so odnošaji mej Anglijo in Rusijo še bolj ohladnili. — Rusija in Turčija stopita baje v zvezo. — Francija pa je baje namenila zasesti Tripolis, da se tako odškoduje radi egiptovskega vprašanja, kjer je prikrajsana na korist Anglije. — Knez Ferdinand je bil slavnostno sprejet v Carigradu, kjer se je prav dobro počutil — Na Grškem so pričele olimpijske slavnosti, 6. t. m. K istim je prišla množina bogatinov, katerim je ta „špas“ všeč.

Razgled po slovanskem svetu.

Hrvaška. — Dne 10. junija t. l. proslavi pevsko društvo „Kolo“ v Zagrebu stoletnico rojstva Antona Mihanovića, kateri je sestavil znano pesem „Liepa naša domovina“. — Umrli je duhovnik Maks Lončarić, župnik v Oriovcu, bivši poslanec. — V Zagrebu je bil dunajski antisemitski poslanec dr. Sturzeis, da poizvé o položaju, baje v svrhu, ustanoviti tudi tam antisemitsko stranko. — Ban Hedervary se je povrnil iz Italije ozdravljen. — Vrhovno sodišče (stol sedmorice) je znižalo kazen na 2 meseca zapora onemu profesorju Quiquerezu, ki je bil napadel oddelnega predstojnika Kršnjavija. — Predprošli teden je bival rumunski kralj v Zagrebu; zadržal se je tamkaj ves dan. Šel je v Opatijo v spremstvu svoje soproge. Pri sprejemu so bili navzoči ban Hedervary in drugi dostojanstveniki ter veliko občinstva, katero je kralja pozdravilo z burnim „živio“ in „Setraesca“. Ali pojavili so se tudi izrazi nejevolje proti banu, kateremu so upili „pereat“ ter proti Madjarjem z „Abzug Madjarji“ itd. Kralj se je zadržal v Zagrebu le en dan. Ogledal si je vse mestne znamenitosti ter potem odpotoval naprej. Kot pri sprejemu, tako tudi pri odhodu je bil pozdravljen po množici in dostojanstvenikih. — Plemeniti Madjarji pripravljajo se za milenijski švindel, pričeli so izdajati snopiče, v katerih prinašajo slike iz razstave in drugih okrajev Madjarske; opisi so v madjarskem, nemškem, francoskem in angleškem jeziku. Ko bi se oni držali poštenosti in bi prinašali razne slike pod pravi imenom, bi ne imel nikdo nič proti temu lepemu podjetju. No ni tako, kajti v snopičih prinašajo slike iz čisto hrvaških krajev ter jih prikazujejo nevednemu svetu kot madjarsko last, a kar je še najgrše, pomadjarujejo hrvaška imena. Česar nimajo doma, si izposodijo pri Hrvatih, pa le pod svojo tvrdko. — Reški zastop je sklenil,

dovoliti 2000 gld. v podporo onim mestnim revežem, kateri bi si hoteli ogledati madjarski milenijski švindel, in 300 gld. pa delavcem v isto svrhu. Tako agitujejo povsod, kjer le morejo, da si zagotovijo uspeh. — Odstopil je oddelni predstojnik za uk in bogočastje dr. Izidor Kršnjavi. Na mesto njega je imenovan Oto pl. Krajčović, dosedanj državni nadodvetnik. — V Zagrebu so zgradili umetniški dom za slikarje in kiparje. Notranjost je urejena po vseh zahtevah lepe umetnosti; prostora je za šest hrvaških umetnikov.

Dalmacija. — Dubrovniška „Crvena Hrvatska“ je sporočila iz popolnoma zanesljivega vira, da so nekateri dubrovniški domobranci prejeli po pošti, ne vedé od koga, več izvodov tiskanic, v katerih se vspodbujajo k neposlušnosti in izdajalstvu. Tiskovine so iz Amerike. Vojaške oblasti preiskujejo reč. — C. kr. okrajni sodnik v Ljubškem, Gji-vanović, je podedoval tri milijone kron po svojih sorodnikih iz Amerike. — Lansko leto smo sporočili, da je prestopilo k unijatam (grško katoličanom) veliko število prebivalcev iz vrliskega okraja. Kako sedaj poroča „Srpski List“, isti so so zopet povrnili v naročje pravoslavne cerkve. — Dalmacija bo zvezana s Srbijo z železnico čez Valjevo. Namreč Srbija dogradi železnico iz Belgrada do bosanske meje, bosanska vlada pa jo zveže od meje do Sarajeva. Tako bo otvorjena pot iz Balkana v Splet in Metković. — Društvo češke opere predstavlja že v splitskem gledališču. Prvič je nastopilo drugi velikonočni praznik.

Češka. — Šolsko društvo „Ustředni Matice školská“ je imelo svoj občni zbor. Društvo je imelo v minolem društvenem letu 250.161 gld. 23 novč. dohodkov in 249.439 gld. 45 novč. stroškov. To stezares velikanški svoti za tako maloštevilen narod. Te številke nam kažejo požrtvovalnost, jekleno voljo, neupogljivo rodoljublje, vso moč naroda češkega, ki žrtvuje ogromno za svoj obstanek, ki se ne plaši žrtev v dosego velikega cilja: dovesti narod do zmage potom prosvete. Slovenci, vzgledujte se! — Dijaki društvi „Slavija“ in „Husov fond“ baje nič veselo ne prespevata ne po številu članov ne po gmotnih sredstvih. „Slavija“ šteje komaj 500 od 3000 čeških visokošolcev; v gmotnem oziru mu gre tudi slabo. Tudi „Husov fond“ nima več nego 1200 gld. premoženja. — Na prostoru bivše narodopisne razstave v Pragi bo meseca maja velika kmetijsko-gospodarska, v juliju gostilniško-mesarska in v avgustu velika mednarodna lekarniška razstava. Tako imajo Pražani vedno kaj novega po uzoru največjih evropskih mest.

Galicija. — Ta najnesrečnša dežela v Avstriji je pravo gnezdo oderuhov, ki so pravi uzročitelji vseh bed in nejevolj mej tamošnjim ljudstvom, katero se kar trumoma izseljuje v Ameriko. V Galiciji cvete oderuštvo. Le letos (tri mesece) so obsodili že 28 oderuhov; koliko jih je, katerim se ne more do živega? Pri razpravi se je dognalo, da so pobirali od 24 do 48 % obrestij, eden celó 170 %. V nekem mestu je umrl eden takšnih krvopivcev, ki je zapustil svojim 13 otrokom vsakemu nič manj nego 90.000 gld., a ženi 40.000. Koliko je v tem denarju kmečkih žuljev? Oderuhi so ob enem vladna zaslomba pri volitvah, kajti dolžniki morajo voliti tako, kakor jim vevljajo upniki. Oderuhi so većinom židje, a dosti je krščanov, ki so pogosto še hujsji. Pri takih odnošajih ni čudo, ako se ljudstvo izseljuje.

Bosna Hercegovina. — Dne 23. pr. m. je bila volitev mestnih svetovalcev v Sarajevu. Izvoljenih je bilo 16 mahomedanov, 8 pravoslavnikov ter 4 katoliki in 4 židi. — Pevski zbor Nadine Slavjanski je koncertoval tudi v Sarajevu s sijajnim uspehom. Isto tako v Mostaru in Metkoviću. — Kakor poroča splitsko „Jedinstvo“, neki ruski pisatelj je prepotoval vso Bosno-Hercegovino pod neznanim plaščem, da se prepriča osebno o tamošnjih odnošajih. Zahajal je baje v najmanjše kote, a se ni mogel prepričati o temeljitosti napadov na bosansko vladno, pač pa o nasprotnem. O tem svojem popotovanju izda posebno knjigo, v kateri opiše resnično položeno. — V Mostaru se je vršila prošli teden sodnijska razprava proti trem pravo-

slavnim igumanom, kateri so ponaredili v svojo korist oporoko trebinjskega župana Cerovića. Razun teh je bilo obtoženo tudi več pravoslavnikov trebinjskih meščanov. Razprava je bila zelo zanimiva, ne samo radi obdolženih oseb, marveč radi predmeta samega. Od obdolženecv je bilo obsojenih: sedem od 3 mesecev do 3½ leta zapora, mej njimi tudi dva igumana (duhovna); eden na 2½, drugi na 2 leti ter na zgubo duhovniške časti, — dva obdolženca sta bila oproščena.

Srbija. — V eni prejšnjih številčk smo javili čudne razmere na poštnem uradu v Belgradu. O tem poročajo belgrajske „Večerne Novosti“ to-le: „Že od 1. januarja je hudo gledati dnevnoma ono številčno ljudstvo, katero čaka nakazani denar pred belgrajsko pošto. Uradnik, kateri ima službo, se navadno skrrije, dokler ne dobi denarja iz drugega oddelka na posodo, da vsaj deloma zadovolji občinstvo. Kdaj prestanejo te nepodobnosti, je težko uganiti. Ta časopis priporoča tudi, naj se denar pošlje v Srbijo in iz Srbije le v dobro zapečatenemu pismu“. Ako so takšne žalostne razmere v Srbiji, tedaj se ni čuditi, ako ne more dobiti Srbija posojila, katero si je prizadeval dobiti srbski finančni minister na Dunaju in v Parizu. — O žalostnih odnošajih v Srbiji poročajo največ sami domači časopisi. Oni odprto pišejo, ne prikrivajo sramote, da s tem opozorijo na dolžnost one, kateri so v to poklicani. V nekaterih krajih se dogajajo razbojništva po belem dnevu. Tako poročajo, da so v vasi Majdan-Pek napadli razbojniki najprej pošto, potem druge zasebnike, ker v vasi ni že več let ne državne in ne občinske oblasti, a zaradi varčevanja ni niti redarjev, da imajo razbojniki prosto roko.

Bolgarija. — Ruska vlada je imenovala svoje poslanike za Bolgarijo. Uradni časopis je že prinesel ukaz. Imenovani so štirje poslaniki, namreč za Sofijo, Plovdiv, Prizren in Burgas. — Bolgari živé ne samo v kneževini (3½ milj.) nego tudi v Turčiji, (1.500.000), v Srbiji, (200.000) v Rumuniji (200.000) in v Rusiji (100.000), nekoliko tudi na Ogerskem in Hrvaškem (krog 40.000). Carigradska konferenca vevlavlajstij bila je v svoj čas pristala, da se osnuje velika avtonomna Bolgarija. Bolgari, imajoči to bodočnost pred očmi, mnogo žrtvujejo zlasti za bolgarske šole v Turčiji. — V Plovdivu izšla je knjižica s poročilom bolgarskih šol v Turčiji za 1894. za kosovski, bituljski in solunski vilajet, ki imajo skupno 2.025.520 preb.; največ Bolgarov, potem Albancev in Srbov. — Ljudskih šol bolgarskih bilo je v kosovskem vilajetu 105 s 4208 dečki in 1149 dekletci, — v bituljskem 198 s 8136 dečki in 2846 dekletci — v solunskem 221 s 9897 dečki in 2261 dekletci. Srednjih šol bilo je 12 v kosovem, 12 v bituljskem, 24 v solunskem vilajetu, skupej s 1401 dečki in 296 deklicami. — Skupej bilo je 693 učiteljev in 132 učiteljic. — V Solunu je 7 razredna bolgarska gimnazija z dvema pedagog. kurzoma, s 165 učenci; ženska gimnazija s 76 učenkami. Za učitelje potrosi se 678.792 frankov. „S. S.“

Rusija. — Kronanje ruskega carja je trn v očesih nje sovražnikov. Sedaj poročajo iz Berolina, da je ruska policija izgnala iz Moskve že čez 200 sumljivih oseb, katere so baje nevarne za carjevo življenje. Tako nemški časopisi. — V Rusiji vpeljejo novo denarno vrednost v metalnih kovinah, s katero zamenjajo papirnati. — Ruski uradni list je razglasil popoln naslov ruskega carja. Naslov glasi: „Mi po milosti in pripro-moči božji Nikolaj drugi, car in samovladalec vse Rusije, Moskve, Kijeva, Vladimira, Novgoroda, car kazanski, car astrahanski, car poljski, car sibirski, car tavrjskega Kersonesa, car gruzki; vladalec Pskova in veliki knez smolenski, litavski, volinjski, podeljski i finski; knez estlandski, livonski, kurlandski in semgalski, samogitski, bjelostočki, kazelski, tverski, jugorski, paranski, vjatski, bolgarski itd.; vladalec in veliki knez dežele nižje-novgorodske, černigorske, rjasanske, polocke, rostovske, jaroslavske, bjeloserske, udorske, obdorske, kondijske, witebske, ustislavske in področja vsega severja; dalje vladalec iberske, kartalske in kabardinske dežele in armenskega področja; nasledni vladalec in gospodar čerkeskih

ter gorskih knezov in drugih; vladalec turkestanski, nasledni knez norvežki, vojvoda šlezvig-holšteinski, stormaruski, ditmarski in lodenburški itd. itd.

Raznoterosti.

* Poučevanje v materinskem jeziku.

— Ruski pisatelj in učenjak Vladimir Ivanović Lamanski je napisal v svojem časopisu „Živaja Starina“ članek, v katerem odločno zagovarja, da se v ljudskih šolah poučuje v materinskem jeziku. Mej ostalimi je napisal: „Ako držimo prostost ljudskega duha kot veliko važnost, moramo tudi priznati, da je potrebno tukaj resno upoznati raznolikost prosvete in omike. Vsak jezik se razširja na svoj način. Jezik, ki ima bogato književnost in prosveto, se uči radi potrebe. Vendar v nižjih ljudskih šolah bi moral vladati le narodni jezik. Kdor v takšnih šolah poučuje tuji jezik, ta vlija vodo skozi sito. Otroci se ne priučé jeziku in kolikor ga vlovijo v šoli, toliko pozabijo na domu. Neumestna je zahteva, da vsak mora poznati tudi državni jezik. Kdor ga potrebuje, se mu priučí. V materinskem jeziku se najprej nauči človek ljubiti svojo domovino. Najsibo materinski jezik priprost in reven, vendar je drag roditeljema in otrokom. Ne sme se pozabiti, da je človek, kateri prezira svojo narodnost, najpodleji stvor, ter da je vsak priprosti kmet druge narodnosti, kateri pozna njegov jezik, stokrat koristnejši njegovi narodnosti, nego vsaki odpadnik, ki dobro govori slovenski (v izvirniku: ruski). Ne spoštovati tuje narodnosti, je nekrščansko, je velika nesreča. Oni predpostavljene (uradnik itd), kateri ne pozna narodovega jezika, je navadni ničvrednež ali pustolovec“. Tako piše ta ruski učenjak v korist ruskemu jeziku. Ni treba pristaviti, da mi podpisujemo to izjavo v kolikor se dostaja nas Slovanov v Avstriji.

* Amerikanska pravica.

— Mi smo lansko leto sporočili, da je hči generala Flegera ustrelila nekega dečka za to, ker se je lačen vspel na jablan ter ubral nekoliko jabolk: radi tega zločina je bila obsojena ta bogatinka na 3 ure zapora ter 500 dolarjev globe. Obsojenka se je pripeljala sama v zapor in odsedevša tri ure, odpeljala se domov z isto kočijo, katera jo je čakala ves čas pred durmi.

* Čudeži francoskega predsednika

Faurea. — Pariški časopis „Figaro“ je prinesel zlobno vestico o zadnjem popotovanju predsednika Faurea po Franciji. Faure, pri-spevši v mestice Arles, je hotel obiskati tudi bolnišnico. Ker ni bilo v bolnišnici nijednega bolnika, pomagali so si mestni svetovalci na zviti način. Pobrali so namreč vse mestne reveže in je spravili v postelje. Predsednik je prišel v bolnišnico ter nadaril „bolnike“, kateri so, ugledavši predsednika, neverjetno hitro ozdravili. Komaj je predsednik odpotoval iz mesteca, prijavili so se bolniki pri mestni blagajni za izplačilo „zaslužnih“ dnevníc.

* Abesinee v avstro-ogerski vojski.

— Izvestno je malokomu znano, da služi v naši vojski Abesinec, sin onih afričanskih planin, katerim sedaj vlada blagodušni Menelik. Ta Abesinec v avstrijski vojski služi že skoro 40 let našemu vladarju ter je dandanes obče spoštovan častnik: podpolkovnik Mihalj Fadlallah el Hedad, sedanji poveljnik ogerske državne kobilarne v Debrečinu. Sedanjega podpolkovnika Fadlallaha našel je pred kakimi 50 leti misijonar in poznejši konzul Hansal v Kartumu, kjer ga je odkupil za težke novce nekaterim trgovcem s sužnji. Deček je bil bržkone iz okolice Gondorja, sedanjega glavnega mesta države Soancev in prestolnice Menelikove ter arabskega pokolenja. Ker je bil fantič zelo bistroumen, zanimal se je Hansal posebno ljubeznijo zanj. Poučil ga je v katoliški veri in Mustafa Fadlallah dobil je pri krstu ime Mihalj. Pozneje je poslal Hansal dečka na Dunaj, kjer je vstopil v vojaško solo na stroške Nj. Vel. cesarja. Mladi Abesinec se je učil zelo marljivo; postal je častnik, in leta 1879. bil je že ritmajstor. Ker pa se je častnik Fadlallah posebno dobro umel na vzgojo konj, premestili so ga k žrebčarstvu. Tam si je stekel posebnih zaslug ter

ga je cesar odlikoval z vitezkim križcem Fran Josipovega reda, leta 1895. pa je bil imenovan samostalnim poveljnikom kobilarne v Debrečinu.

Nezadovoljen pomiloščenec. Nedavno tega je dunajsko sodišče obsodilo kovaškega pomočnika Črjaka, rodom Kranjca, na smrt, ker je na grozovit način umoril svojo ljubimko. Te dni se je Črjaku naznanilo, da ga je cesar pomilostil. Črjak je bil kaj neugodno presenečen in je dal s krepkimi izrazi duška svoji veliki nezadovoljnosti, da ne bo povišan na vešala.

Najnovejša prerokinja. — V Parizu je hči nekega odvetnika Conedona obudila veliko senzacijo. Lepo in imovito dekle spopade časih katalektično spanje in takrat se ji po njeni trditvi prikaže arhangelj Gabrijel ter jej razkrije prihodnost. Deklica napoveduje, da bo Francija kmalu zapletena v strašno vojno. Francoski listi poročajo o tej prerokinji jako resno. „Temps“, sila resnoba in dolgočasen kakor kak uraden list, zahteva, naj policija prepove lepi prerokinji izvrševanje nje poklica, ker preveč razburja ljudstvo, framasonski listi pa trde, da gospodične prerokinje ne obiskuje arhangelj Gabrijel, nego knjigovodja neke sosedne trgovine.

Dva Bošnjaka in 200 Gradčanov. V Gradcu je v neki gostilni nastal prepir med vojaki in gostilničarjem. Ko so redarji zaprli nekega infanterista 27. pošpolka, hoteli so Gradčani pokazati svoj pogum in ga rešiti. Redarji so komaj infanterista, branečega se pred ljudstvom s sabljami, zavlekli v stražnico. Nad dve sto zbranih ljudi je čakalo kričaje pred stražnico, in ko je prišla vojaška patrolja, en desetnik in dva Bošnjaka, in gnala „Belgijca“ v kosarno, hoteli so ga vojakom iztrgati, češ, da Bošnjaki ne smejo Gradčana zapreti. Ko so začeli na stražo kamenje metati, sta vojaka dvakrat ustrelila v zrak — in zdaj so pokazali graški pobalini svojo pogumnost. Bežali so na vse strani, posebno v bližnji drevored.

Velike vojaške vaje se bodo vršile letos v Galiski. Listi poročajo, da tako velikih vaj sploh še nikdar ni bilo v Avstriji. K vajam pride tudi cesar.

Dežniki za konje. — Dva ameriška izumitelja sta vzela patent na svoj dežnik za konje. „Marela“ je sestavljena po posebnem sistemu in se pričvrsti na oje.

Otrok s slonjim nosom. V Pilgramu na Češkem je porodila te dni neka Kocianova dečka s slonjim nosom, dolgim 25 cm. Žena navaja kot vzrok, da jo je poškopril z vodo slon, ko so ga po ulicah vodili.

V Plovdivu na Bolgarskem so letošnji post židje ukradli nekega 5-letnega dečka katoliških starišev in ga umorili. Kaj tacega se skoro vsako leto v tej ali oni deželi zgodi. Nekateri židje hočejo namreč vsako Veliko noč rabiti kri nedolžnih krstij nov. «S. N.»

Narodno gospodarstvo.

Obrejenje krave. Gospodarju je veliko na tem, da si obdrži ali pripravi dobro pleme za svoje hleve in zato mu je koristno vedeti, ali je mogoče že naprej računati, kaj da mu povzre krava, ki jo spravi k biku, junčka ali telčko? V tem oziru so napravljali razne skušnje na raznih krajih in pravijo, da je torej zanesljivo sredstvo zato, da povzre krava telčko, ako se ravna ž njo tako-le: Kdor hoče, da mu krava povzre v svojem času brhko telčko, naj ne žene krave, kedar se poja, k biku o času, ko ima prazno vime, tedaj potem, ko se je pomolzla, marveč to se naj zgodi vselej le v času, ko ima krava še polno vime, torej v jutru in zvečer. Nekateri gospodarji še k temu pristavljajo, naj se žene krava zvečer, v mraku; to še neki brž napravi, da dobi krava telčko. Kdor pa torej hoče narobe, da mu povzre krava junčka, ta naj žene kravo k biku še le potem, ko je nje vime prazno, tedaj po molžnji in pa po dnevu. Uzroka za to pač nihče ne vé, toda skušnja neki potrjuje, da je tako. V 100 kratih se zgodi neki po 80 ali 85-krat po volji gospodarja.

Vpliv starosti krav na množino mleka. V enem zadnjih zborovanj mlekarstva društva britanskih posestnikov se je pokazalo razno mnenje glede upliva starosti krave na množino in kakovost mleka. Učen, veljaven mož je rekel, da je mleko toliko več vredno, kolikor starejša je krava. Drug iz skušnje govoril veljaven mož je pa trdil, da kupi telice, ako hoče zboljšati kakovost svojega mleka. On je torej mislil da mlajša krava daje boljše mleko. Pred kratkim na kmetijskem poskušališču na vseučilišču v Viskonzinu izvršeni poskusi so se naravnost bavili s tem predmetom. Pri tem so našli, da se je mleko le malo

zboljšalo, ako se je sploh moglo kaj opaziti, kadar je kazala krava velike izpremembe od dneva do dneva, — okolnost, ki je sicer dobro znana in splošno priznana. Čez 4 leta stare krave so dajale mnogo več maslene tolšče; to se je pa moralo pripisovati v posameznih slučajih bolj večji množini mleka, kakor izpremembi v množini tolšče. Krave, nad 4 leta stare, so kazale v množini mleka le prav majhen razloček, ki bi se dal pripisovati starosti. Krave, ki dosežejo polno starost, dajejo brčkone skoz več let isto množino mleka iste kakovosti, ne da bi vedno večja starost imela kak vpliv, katerega bi bilo mogoče opaziti.

Krompir kot krma za molzne krave. Na ukaz francoskega poljedelskega ministerstva je izvršil profesor Corneven na živinozdravniški učilnici v Lijonu večje število poskusov in krmiljenju molznih krav s krompirjem. Imenovani preiskovalec podaja na koncu svojih poročil o teh poskusih kot uspeh naslednja pravila: 1. Molzne krave, ki dobivajo edino le surov, zrezan krompir, morejo to krmo za blizu 7 odstotkov svoje žive teže užiti. 2. Taka enostranska krma sicer poviša množino mleka, ali živa teža močno pade. Živali konečno nerade jedo krompir. 3. Kuhani krompir imajo živali radi; ali če dobivajo le tako hrano, potem se kmalu pokaže težko motenje v prebavljanju, prežvekovanje se moti ali pa popolnoma preneha in ni več mogoče nadaljevati takega krmiljenja. 4. Najsi bode krompir surov ali kuhan, mešati se mora z drugo krmo, da se naredi delež, ki ima pravo vrednost. Če se krompir primerno meša z drugo krmo, pospešuje se mehanična in kemična prebava, in zmešana hrana se popolnoma izkoristi, ker nastane pravo razmerje redilnih snovi. 5. Redilna vrednost krompirjeva se je poskušala ob enem pri dveh skupinah krav; pri prvi skupini se je krmilo 50 odstotkov, pri drugi 22 odstotkov skupne suhe snovi. Prvi delež se je izkazal boljši. 6. Drugi primerjalni poskusi so pokazali, da surov krompir pospešuje izločevanje mleka, pri krmiljenju kuhanega krompirja pa raste telesna teža, ker se nastavlja več tolšče. Med krmiljenjem s krompirjem raste množina sladkorja v mleku; to se pa zopet poravnava pri prejembi hrane. 8. V dve skupini razdeljenih osem krav je dobivalo skoz štiri mesece po 20 kil, oziroma 10 kil krompirja na dan in glavo; vsak teden izvršeno preiskanje mleka je pokazalo, da specifična teža, kakor tudi množina suhih snovi in sirnine (kazejina), pada, da pa nasproti raste množina tolšče in mineralnih snovi. Dobro bi pač bilo, ko bi se bil ob enem preiskoval vpliv na kakovost maslene tolšče in surovega masla.

Za kratek čas.

Rojstni dan pri ženskah. — O n a: Jutri bo moj rojstni dan. Upam, da nanj ne pozabiš. — O n. Kajpak, da ne. Na rojstni dan naj mislim, pri tem pa pozabim, koliko — si stara.

Zakaj ne more priti v nebesa nijeden odvetnik? — Napoljska ljudska povest pripoveduje: Ko je prišel v nebesa — neve se, po kateri poti — prvi odvetnik, precej je ogovoril Janeza Krstnika: „Sveti Janez, glej, uprav se vidi, da doslej ni bilo odvetnika na nebesih. Ali je stari Peter še vedno nebeski ključar? S kako pravico? To bi jaz rad znal. Ti si po krvi najbližji sorodnik Kristusa, ti si šel pred njim in delal za njega, ko se še niti nismo mislili ni na Petra, ti si prav za prav žrtvoval tudi svojo glavo za resnico. Ti si ostal zvest do smrti Odrešeniku, a za tabo ni zakikirikal nijeden petelin. Radi tega ti povem: radi pravice se ne more trpeti sv. Petra kot Kristusovega naslednika.“ — „Mogoče, da imaš prav, odgovori sv. Janez, „ali tako je napisano v sv. pismu.“ — „V prihodnje ne sme več tako biti. Vsakemu pismu je mogoče oporekati veljavo“, nastavi odvetnik. — „Našemu pa ne tako lahko“, pritrja sv. Janez. — „Spreten odvetnik more tudi to storiti“, dé prepričljivo odvetnik. — „Kaj nam je torej storiti?“, vpraša sv. Janez. — „Pričniva pravdo!“, odgovori zvijačni odvetnik. In res, začela sta pravdo, katero je odvetnik tudi spisal in vročil sv. Petru. — Ta je prešenečeno sprejel tožbo v roke. Dolgo jo je študiral; naposled je prišel k prepričanju, da se ne more pravdati s tako zvitiim možem. — Šel je torej k sv. Janezu in rekel: Veš kaj, brate, veliko let smo živeli vsaj tu v nebesih mirno in srečno; zdaj pa hočeš ta red in mir preobrniti. Začel si pravdo; prav, naj bo! Toda počakaj, da tudi jaz dobim odvetnika, ki bo dajal za me odgovore.“ — Pri tem je ostalo. Toda sv. Peter se je zbal za svojo oblast, češ: kdo ve, morda pa še zgubim pravdo, s temi odvetniki ni šale; če je eden navihlan, je drugi še bolj. Star pregovor pa pravi: „Bolje drži ga nego lovi ga!“ Zato pa bom raje jaz gospodaril tu, a sosed Janez in njegov advokat naj me pišeta v uho.“ — Od listega dne pa sv. Peter ne pusti nobenemu odvetniku več v nebesa, da bi mu morda — pravde ne zgubil. Takó je zdaj gori v nebesih, a pravda je vsled tega nemogoča.

Dewben Gotel. — Kaj je to? Naši čitatelji so si razbijali glave, pa uganili ni nikdo. Tako dobro poslati pismo? Evo: v krčmo g. Ivana Reja za veliko vojašnico, nazvano „Alla Colomba“ („pri golobu“), kar je hotel učeni Kobariček prestaviti — „Ta u b e n H o t e l“, pa je prišel „Dewben Gotel“ iz peresa.

2. Naloga. — Nadomestite naslednje številke s praviimi črkami in čitajte začetnice od zgoraj doli in končnice od zdolaj gori.

11 10 20 svetopisemsko ime. *Noe*
25 15 21 10 3 *ajdov kruh.*
9 25 13 12 25 južno drevo. *palma*
8 10 15 20 11 16 23 20 slovanske Vile. *Bojence*
20 12 25 4 7 mesto v sv. deželi. *Imav*
15 25 15 23 25 iz mesa, ni meso in meso daje. *jajca*
2 20 3 del človeške glave. *zav*
25 11 25 žensko ime. *Ana*
7 12 8 5 neki konec. *smol*

Rešitev in imena rešilcev prihodnjič. Naloga lahka. Abeceda stoji v drugem redu nego zadnjič.

Rešitev naloge v zadnjem „Primorcu“:

V e l i k o
E z a v
S m r t
E n a k o m i š -ljenik
L j u b i t i
O s m a n
V i d
E n a k o n o č j e
L j u b o m i r
I z p u stiti
K o k o š i
O v č ar
N a š
O k o
Č l o v ek

Abeceda je ostala v navadnem redu; to je bila pač lahka naloga. Rešitev se glasi: „Veselo veliko noč vošči uredništvo“, ako čitamo začetnice od zgoraj doli in ležeče črke navzgor.

Rešili so jo: Vidmar Gabrijela, učenka 6. razr. v Ljubljani. — Sever Ivan, krojač v Rihembergu. — Kerševan Andrej v Preserjah št. 258., Šemerl Valentin sedlarski pomočnik in Črnom Vrhu. — Remec Vekosl., učenec 4. r. C. M. šole v Trstu. — Mermolja Albert v Topolovcu na Ogerskem. — Konjedic Anton v Plavah. — Plesničar Ferd. in Pavel na Otlici. — Volarič Ferd. v Tolminu. — Kavčič Viktor v Tolminu. — Samokec Franc v Šempasu. — Brajnik Vekoslav pri Barki. — Mermolja Franc in Bizjak Jožef v Nagyszlabosu na Ogerskem. — Rodbina Sušmelj v Prvačini. — Beguš Štefan, Kamne pri Bohinju. — Rijavec Alojzij v Št. Mihelu št. 24. — Špacapan Janez, krčmar v Ozeljanu — Bizjak Janez v Kamnjah št. 10.

Loterijske številke.

1. aprila:					
Praga	63	71	35	87	50
Inomost	31	54	89	53	76
Lvov	53	17	10	40	59
4. aprila:					
Dunaj	78	90	30	49	67
Gradec	5	2	63	77	37
8. aprila:					
Brno	2	47	67	34	27
11. aprila:					
Trst	5	59	76	66	73
Linc	13	76	58	15	59
Inomost	83	60	68	80	70

Tržne cene.

Kava: Santos	gld. 140—	do 144—
Sandomingo	164—	—
Java	164—	—
Cejlon	188—	—
Moka	192—	—
Šladkor	35.50	36—
Speh	52—	60—
Petrolij v sodu	20—	—
v zaboju	6.30	—
Maslo surovo	76—	85—
kuhano	88—	—

Moka: (Majdičeva):

št. 0 gld. 13.20, št. 1 gld. 12.70, št. 2 gld. 12.30,	
3 „ 11.80, „ 4 „ 11.20, „ 5 „ 10.50,	
št. 6 gld. 10—, št. 7 gld. —	

Ogerska:

št. 0 gld. 13.50, št. 1 gld. 13—, št. 2 gld. 12.20,	
3 „ 11.70, „ 4 „ 11.20, „ 5 „ 10.50,	
št. 6 gld. 9.90, št. 7 gld. 8.50	

Otrobi debele	gld. 4.70	do —
drobne	4.60	—
Turšica navadna	6—	7—
Oves	6.75	7.50

Izjava.*)

Podpisani sem dne 14. svečana t. l. v krčmi Tomaža Zajca iz Pluženj hšt. 13. izjavil, da so vsi občinski starešine cerkljanske županije sami lumpci, sleparji in goljufi; kakor tudi, da je tukajšnji podžupan g. Janez Gruden radi prošnje za prodajo drv iz občinskega gozda „Bela melina“ od posameznih prosilcev zahteval plačilo 25 kr. ter da je to njegovo delo sama sleparija, lumparija in goljufija.

Izjavim pa tukaj javno, kakor sem že pred c. kr. okr. sodiščem v Cerknem, da moje besede, izgovorjene v pijanosti, niso resnične, ter prekličem vse, ker sam priznam, da vsi starešine, kakor tudi g. J. Gruden, pošteno in pravično opravljajo prevzeto opravilo pri občini.

V Plužnjah, dne 9. aprila 1896.

Matevž Kacin
posestnik v Plužnjah hšt. 39

*) Za sestavke pod tem naslovom je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor nalaga tiskovni zakon — Op. ur.

ANTON OBIDIČ

čevljar v Semeniški ulici št. 4 se priporoča Slovencem v Gorici in v okolici za blagohotna naročila.

Lončar Alojz Černe v Kobaridu

izdeluje vsakovrstne lončene peči in modovnice za ognjišča po najnovejših uzorcih. Cene so nizke in dobro blago. Prevzame tudi stavbinske okrase po doposlanih načrtih.

Ivan Domicelj v Korminu

na glavnem trgu v nekdanji Pallovi hiši priporoča rojakom iz Brd svojo trgovino jedilnega blaga in domačih, zunanjih pridelkov, n. pr. sladkor, kavo, riž, olje, moko in druge reči, dalje petrolij ter raznovrstne sveče za cerkve in pogrebe.

Postrežba je vestna in poštena, cene zmerne.

Samo v Stolni ulici št. 13

(zraven stolne cerkve)

se dobi blago za spomladni in poletni čas

po najnižji ceni

ker se ga je kupila velika množina v Trstu v neki propadli trgovini z manufakturami.

So na izber perkali, francoski sateni, kretoni, oxfordi, zefiri ter

perilo

kakor tudi

volnenina in kašmir črni in barvani za ženske obleke.

Blago za moške obleke razne kakovosti. Cajg v veliki izberi. Izgotovljene moške obleke.

Raznovrstno drugo blago v veliki izberi se dobi

najnovejše in najcenejše
samo v Stolni ulici št. 13
(zraven stolne cerkve).

61, 2-2

Prodaja

STEINFELDSKO PIVO,

vino in žganje

M. Brass, v Gorici na Kornu
(v bivši Reichovi hiši).

Želodečne kapljice

lekarničar C. Brady

(Marijacejske želodečne kapljice)

pripravljene

4, 32-22

v lekarni angelja varuha

C. Brady-a v Kroměřížu (Moravsko)

staro, priznано in znano zdravilno sredstvo ugodnega in okrepčujočega delovanja za želodec in prebavljanje.

Želodečne kapljice

lekarničarja C. Brady-a

(MARIJACEJSKE KAPLJICE) so zavite v posebno škatljico ter previdene s sliko Marijacejske Matere Božje (kot zaščitno znamko). Pod to znamko mora se nahajati sledeči podpis C. Brady.

Vsebinska kapljice je napovedana.

1 steklenica stane 40 kr.,
dvojna 70 kr.

Opozorjam odjemnike naj ne kupijo ponarejene želodečne kapljice. Pri kupovanju paziti je na zgornjo zaščitno znamko s podpisom C. Brady ter zavrniti vse ostale tvarine, kot ponarejene, katere nimajo zgornjo zaščitno znamko ter podpis C. Brady.

Prave želodečne kapljice so na prodaj v Gorici v lekarnah: Cristofolletti, Pontoni, Gironeoli, Kürner in Gliblich. — V Sežani v lekarni Ritschel.

Klepar Artur Makutz

v Ozki ulici (via Stretta) št. 1 v Gorici priporoča škropilnice proti peronospori (ponovljene po Vermorelovi sestavi) iz trdega in svetlega bakra priprosto sestavljene. Zaliske (valvole) se lahko premenja. Cena je zelo nizka. Popravlja druge škropilnice. Sprejemlje naročila za druga kleparska dela. Postreže pošteno in solidno.

62, 2.

Kathreiner
KNIPIPOVA SLADNA KAVA
je kot
primes k bobovi kavi
edno zdrava
kavina pijača.

Dobi se povsod, pol kilo za 25 kr.

Svarilo! Zaradi ničvrednih ponarejenih izdelkov je treba paziti na izvirne zavoje z imenom **Kathreiner**

Ozira vreden zaslužek

posebne vrste in dolgotrajnosti ponudi se v vsakej fari razumljivim, krepostnim in spoštovanim osebam.

Pismena vprašanja pod „9132“, Gradec, poste restante.

32, 25-10

ORGANIST

z dobrimi spričevali orgljarske šole v Ljubljani
išče službo kje na Goriškem.
Več pove upravnistvo.

Strugarska delavnica

Andreja Reja v Podgori

priporoča se

za vsakovrstna strugarska dela, kakor: čolne, kroglice za igre, noge za mize, omare, škrinje itd. Postreže po ceni in izdeluje dobro. Priporoča se rojakom v Gorici in na deželi.

Slovanski obrtniki in trgovci.

Gostilničar Ivan Lisjak
pri „Rajhu“ št. 5. na Kornu, priporoča svojo gostilno: vino belo vipavsko in brisko, teran kraški, pivo steinfeldsko, kuhinja dobra, sobe izvrstne za prenočišče, prostorni hlevi za živino. Cene primerne.

Trgovec z vinom Anton Čoš,
v Nunki ulici, v Gorici (gostilna pri „belem zajcu“) priporoča bogato zalogo vsakovrstnega belega in črnega vina v sodčkih od 56 l. naprej, katerega ima v svoji zalogi v gledišni ulici, 20. Cene zmerne, poštena postrežba.

Fotograf A. Jerkič
na Travniku
priporoča svoj fotografski zavod zavednim Slovencem na Goriškem.

IVAN DEKLEVA
veletržec z vinom,
ima v svojih zalogah vseh vrst domačih in istrskih vin. Cene zmerne.

Pek Karol Drašček
priporoča
pekarijo v Riva Corno 4 in podružno prodajalnico kruha v Semeniški ulici 2.

Svečar J. Kopač v Gorici
Solkanska ulica 9
priporoča pristne čebelno-voščene sveče kg po gld. 245. Za pristnost jamči s 1000 kron. Sveče slabijih vrst po jako nizki ceni. Zaloga kadil za cerkve po gld. 120, 1 gld., ter 50 kr. kg. Razpošilja na vse kraje avstro-ogerske monarhije.

Trgovec z vinom Ant. Pečenko
Vrtna ulica št. 8.
priporoča v sodčkih od 56 litrov naprej pristna bela in črna vina iz vipavskih, furčinskih, brislih in istrskih vinogradov. — Cene zmerne, postrežba točna.
Za pristnost vina jamči.

Anton Kuštrin
v Gosposki ulici št. 23
priporoča
svojo trgovino raznih jedilnih potrebščin. Postrežba točna.

Gostilničar Ivan Reja
priporoča svojo gostilno „pri golobu“ za vojašnico št. 7.
Vino belo in črno prve vrste. Kuhinja dobra. Cene zmerne.

Usnjar Franc Bensa
v Ozki ulici 8
priporoča vsakovrstno usnje, podplate, kopita, orodje in druge potrebščine za čevljarje.

Anton Koren
Gosposka ulica 4
priporoča razno lončarsko, porcelansko in stekleno blago, reže in uklada šipe ter pripravlja okvirje.

Tovarna piva Fr. Waňek
na Goriškem
priporoča svojo zalogo goriškega piva.

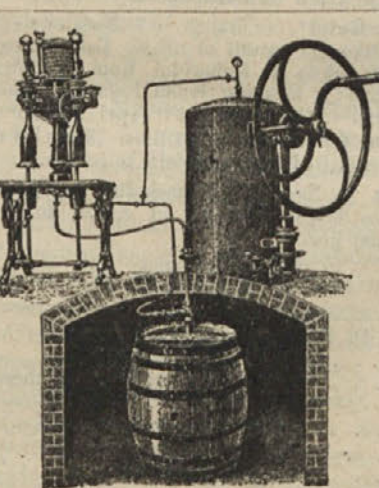
Andrej Čermelj
na Kornu
priporoča svojo zalogo raznovrstnega jedilnega blaga. — Postrežba vestna.

Klobučar Anton Fon
v Semeniški ulici
priporoča svojo bogato zalogo klobukov in kap ter gostilnico preskrbljeno z izborni vini.

Andrej Jakil
Tovarnar kože v Rupijah
p. Miren.
Prodajalnica na Kornu v Gorici.

Papirnica Antona Jeretiča
v Semeniški ulici in za veliko vojašnico
priporoča vse izdelke, ki spadajo v šolsko in pisarniško stroko, kakor peresa, svinčnike, papir, knjižice itd.

Saunig & Dekleva
glavna zaloga koles „Swift“ v ulici Fran Josipa št. 4. — Zaloga pušk, streljiva, šivalnih strojev itd. v nunki ulici št. 16. — Popravljalnica koles in izdelovalnica žičnih blazin v nunki ulici št. 14.

JOS. VINDYŠ

tovarna strojev in livarna

Praha - Smíchov, Vinohradská ulica št. 94.

priporoča

patentne stočilne stroje

brez zamaševanja in s sočasnim zamašenjem steklenic,

ZRAČNE TLAČILKE

(lastna iznajdba)

povsem nove, zboljšane sestave, kotle s pumpe, čistila za steklenice, zamašilke in kaprovalke steklenic, tlačilke, parni ventili in zaklopnice vseh vrst iz rdečega zlitka, medenine ali železa od najmanjšega do največjega obsega.

ceniki na zahtevo brezplačno.